

Utbildning

Kommitté 5 – Motioner

Slutprotokoll, Partistämma 2019

NÄRODLAD
POLITIK

Centerpartiet

Innehåll

5.1: Barn och ungas psykiska ohälsa	3
5.2: Forskning i förskolan.....	4
5.3, 5.4, 5.5: Förskola	4
5.6: Förskoleklass i särskolan.....	7
5.7, 5.8, 5.9, 5.10: Skolskjuts	7
5.11, 5.12, 5.13: Skolmat.....	9
5.14: Sockerintag på förskolor.....	10
5.15: Friskvård i grundskolan.....	10
5.16: Betyg.....	11
5.17: Artificiell intelligens och lärande	11
5.18, 5.19, 5.20: Skolpolitik	12
5.21, 5.22, 5.23, 5.24: Rympolitik.....	14
5.25: Filosofi i skolan	15
5.26: Sex- och samlevnadsundervisning	16
5.27: Turistutbildning	17
5.28: Temastudier	17
5.29: Resursoptimering som skolämne.....	18
5.30: Socialpsykologi som skolämne	19
5.31: Hemkunskapsundervisning.....	19
5.32: Små skolor.....	20
5.33: Undervisning med IT.....	21
5.34: Skolor på landsbygden	21
5.35: Allmän gymnasieskola	22
5.36: Betygsgrundande ämnen	23
5.37: Välfärdens utmaningar	24
5.38: Extern rättning av nationella prov	27
5.39: Fritt skolval inom komvux, yrkesvux, SFI.....	28
5.40: Sociala resurser i skolan	29
5.41: Skola - religion	29
5.42: Höj åldersgränsen för CSN.....	31
5.43: Programmering och jobben i framtiden.....	31
5.44: Lagen om skolbibliotek	32
5.45: Skoldagen	33
5.46: Gruppstorlek	33
5.47: Skolhantering.....	34
5.48: Planeringstid	35
5.49: Språkundervisning för nyanlända barn i grundskolan.....	35
5.50: Teknikgapet	36
5.51: Terminsindelning.....	37
5.52: Vetenskapsförnekelse	37
5.53: YH-utbildning.....	38
5.54: NPF-säkra skolan.....	39
5.55: Skolbyte.....	39
5.56, 5.57: Pojkar i skolan	40

5.58: Reell kunskap	41
5.59: Regionalisering av gymnasieskolan	41
5.60: God lärandemiljö	42
5.61: Digitalisering av skolan	43
5.62: Yrkesutbildning	44
5.63: Skoluniform i grundskolan	44
5.64: Behörighet till högskolan	45
5.65: Introspektion	45
5.66: Alternativ till begreppet utbildning	46
5.67: Förstatligande av skolan	46
5.68: Vuxpeng	47
5.69: Ändring i utbildningssystem.....	47
5.70, 5.71: Skolmaterial.....	48
5.72: En individualiserad utbildning	49

5.1: Barn och ungas psykiska ohälsa

5.1.1 Utredda förskolans inverkan på barn i åldern 1-3 år.

5.1.2 Utredda om man kan förändra föräldraförsäkringen att utökas till 5.33 mån (även utifrån små barns brist på immunförsvar).

5.1.3 Utredda läroplanen i fsk och skola, tar den tillräcklig hänsyn till barnens begränsade förmåga att sortera ut relevant information, eller stressar man barnen i tidiga åldrar med irrelevant information, exempelvis barnsvält, krigszoner och övriga katastrofer.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill utreda om förskolan är en bidragande orsak till att allt fler barn och unga mår psykiskt dåligt och om de skulle må bättre av att tiden på förskolan minskade.

Centerpartiet anser att förskolan är en viktig och betydande del i det svenska utbildningsväsendet och genom att så tidigt som i förskoleåldern nå barn som riskerar framtida svårigheter i skolan, ökar möjligheterna att ge alla barn likvärdiga chanser till en bra skolgång. Studier visar också att de barn som gått i förskola har högre resultat i skolan. De barn som gynnas mest av en god förskola är de barn som har de svåraste förutsättningarna, som barn från socioekonomiskt utsatta eller nyanlända familjer. Samtidigt är det dessa barn som förskolan ofta inte når ut till. Barn till arbetslösa föräldrar har exempelvis idag rätt till färre timmar på förskolan än barn vars föräldrar arbetar heltid.

Partistyrelsen anser att den långsiktiga målsättningen därför inte bör vara att begränsa tillgången till förskola utan istället utöka möjligheterna för vissa grupper att delta i förskoleverksamheten.

Partistyrelsen ser behov av att utveckla föräldraförsäkringen. Vi har idag en generös föräldraförsäkring som delas ojämnt. Kvinnor tar ut merparten ca 80% och barnen får inte lika mycket tid med sina pappor. Ett barn har rätt till sin pappa också. Det är mer vanligt att föräldradagar "brinner inne" än att de tar slut. Det ojämna uttaget gör att kvinnor är borta från arbetsmarknaden längre, det skapas ojämsställda mönster av fördelning av det obetalda arbetet i hemmet och vabb, mer deltid hos kvinnor och ökade sjukskrivningar hos kvinnor. Det främjar inte barnens välmående. Jämställda föräldrar som mår bra har förutsättningar att skapa goda uppväxtvillkor för sina barn. Utifrån detta resonemang ser inte partistyrelsen argument för att utöka föräldraförsäkringen.

Förskolan ska bedriva kvalitativ verksamhet och vara likvärdig. Sedan 15.588 har förskolan sin egen läroplan och den 1 juli 2019 trädde en reviderad läroplan för förskolan i kraft, Lpfö 18. Partistyrelsen ser inget behov av att utreda läroplanen då styrdokumentet som förutom att det visar förskolans pedagogiska uppdrag också tydliggör att verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling.

Partistämman avslog följande motioner:

5.1

5.2: Forskning i förskolan

5.2.1 att resurser ska tillföras för förstelärare i förskolan.

5.2.2 att anslagen för forskning i förskolan ska prioriteras.

5.2.3 att fler förskollärare ska få möjlighet att gå forskarutbildning och få forska som del av sin tjänst.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att de allt högre kraven som ställs på förskolans pedagogiska verksamhet förutsätter att kompetens tillförs genom förstelärare och förbättrade förutsättningar för forskning inom förskolan.

För att höja kvaliteten på den pedagogiska verksamheten och få fler kompetenta pedagoger har Centerpartiet sedan tidigare beslut på att karriärtjänster och kompetensutvecklingsgarantin även ska gälla för pedagoger i förskolan. Det behöver bli ett ökat fokus på kollegialt lärande och pedagogik och didaktik som bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet. I Januariavtalet finns beslut på professionsprogram med karriärvägar vilket även inkluderar förskollärare. Det skapar utvecklingsmöjligheter, stärker kvalitén och därmed attraktiviteten till yrket.

Partistyrelsen anser att den fria forskningen ska värnas samtidigt instämmer Partistyrelsen med motionären om att forskning är viktig för att säkra kvalitén på den pedagogiska verksamheten, särskilt den praktknära. Det är avgörande om de högt ställa kraven i läroplanen ska nås.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för att forskning inom förskolan, särskilt den praktknära, stärks.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.2

5.3, 5.4, 5.5: Förskola

5.3.1 Att Centerpartiet verkar för att lärarutbildningen finns på flera håll i Sverige och ökar antalet deltagare på de redan nu befintliga lärosäten.

5.3.2 Att Centerpartiet verkar för att fler förskolor kan byggas alldeles i närheten av varje bostadsområde för att minska barngrupperna till de riktlinjer som Skolverket på vetenskaplig grund rekommenderar.

5.3.3 Att Centerpartiet verkar för en framtida personaltäthet på max 4 barn/pedagog barn 1-3 år, max 5 barn/pedagog barn 3-5 år.

5.3.4 Att Centerpartiet verkar för en blocköverskridande överenskommelse så att förskolan får en god rikstäckande och jämlik grund.

5.3.5 Att Centerpartiet verkar för att barn med yngre syskon hemma får vara på förskolan högst 15 timmar till dess att förskolan har kapacitet att eventuellt öka tiden för dessa barn. Då max 20 timmar.

5.4.1 Att Centerpartiet verkar för att lärarutbildningen finns på flera håll i Sverige och ökar antalet deltagare på de redan nu befintliga lärosäten.

5.4.2 Att Centerpartiet verkar för att fler förskolor kan byggas alldeles i närheten av varje bostadsområde för att minska barngrupperna till de riktlinjer som Skolverket på vetenskaplig grund rekommenderar.

5.4.3 Att Centerpartiet verkar för en framtida personaltäthet på max 4 barn/pedagog barn 1-3 år, max 5 barn/pedagog barn 3-5 år.

5.4.4 Att Centerpartiet verkar för en blocköverskridande överenskommelse så att förskolan får en god rikstäckande och jämlik grund.

5.4.5 Att Centerpartiet verkar för att barn med yngre syskon hemma får vara på förskolan högst 15 timmar till dess att förskolan har kapacitet att eventuellt öka tiden för dessa barn. Då max 20 timmar.

5.5.1 Att Centerpartiet aktivt arbetar för att hitta åtgärder för att minska barngruppernas storlek i förskolan.

5.5.2 Att Centerpartiet verkar för möjligheten att införa sanktioner mot de förskolor som har alltför stora barngrupper.

5.5.3 Att Centerpartiet verkar för att införa ett maxtak av antalet barn i förskolornas barngrupper.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill stärka förskolan, bland annat genom fler utbildade förskollärare, minskade barngrupper och med gemensam nationell värdegrund.

Förskolan är en viktig och betydande del i det svenska utbildningsväsendet och genom att så tidigt som i förskoleåldern nå barn som riskerar framtida svårigheter i skolan, ökar möjligheterna att ge alla barn likvärdiga chanser till en bra skolgång. Studier visar också att barn som gått i förskolan klarar sig bättre i skolan. De barn som gynnas mest av en god förskola är de barn som har de svåraste förutsättningarna, som barn från socioekonomiskt utsatta eller nyanlända familjer. Partistyrelsen anser därför att den långsiktiga målsättningen bör vara att utöka möjligheterna till förskolans verksamhet och inte som motionären yrkar, minska tillgången.

Att utöka förskoleverksamheten får inte ske på bekostnad av kvalitet. En av utmaningarna för att säkra den pedagogiska verksamheten är barngruppernas storlek och bristen på utbildad personal. Idag finns ett riktmärke från Skolverket som sätter gränser för hur många barn som

får vara i en barngrupp. Partistyrelsen vill istället att det ska finnas ett riktmärke för hur många barn varje utbildad personal får ha ansvar för. Det ger den pedagogiska verksamheten möjlighet att formas utifrån egna förutsättningar och vad som är bäst för barnen på just den förskolan. Genom att ändra i styrdokumentet ska huvudmännens ansvar att sträva mot riktmärket tydliggöras. Huvudmännen måste också få stöd i att nå riktmärket och deras arbete ska följas upp. Området hanteras i stämmoprogrammet om utbildning.

För fler kompetenta pedagoger i verksamheten behöver karriärtjänster och kompetensutvecklingsgaranti även gälla för pedagoger i förskolan. Vi vill även underlätta för barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare under tiden de arbetar i förskolan. Vidare behöver tillgänglighet på lärarutbildningen öka, bland annat genom distansutbildning. Samtidigt får tillgänglighet aldrig vara på bekostnad av kvalitet.

Ett annat viktigt steg i att höja kvaliteten och göra förskolan tillgänglig för fler barn är att se över resursfördelningen. Sedan tidigare finns beslut på att systemet med maxtaxa i förskolan behöver reformeras för att ge större frihet åt kommunerna att bestämma över avgiftsnivåerna.

Förskolan ska bedriva kvalitativ verksamhet och vara likvärdig. Sedan 1998 har förskolan sin egen läroplan. Ett styrdokument som tydligt ska visa förskolans pedagogiska uppdrag. Partistyrelsen är av meningen att befintliga styrmedel, liksom läroplanen, är tillräckliga men att huvudmännen bättre behöver arbeta för att nå målen. Här spelar tillsynsmyndigheten en viktig roll.

Tillgången på förskolor behöver vara god, barn ska ha ett rimligt avstånd till förskolan. Samtidigt menar partistyrelsen att det är en kommunal fråga och inget som ska detaljstyras nationellt. Kommuner har planmonopol och när nya bostadsområden planeras är det kommunens ansvar att också tillgodose behovet av förskoleplatser. Det kan ske genom nybyggnation inom det planerade området eller på annan lämplig plats om det i det enskilda fallet är en bättre lösning.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.4.1 Att Centerpartiet verkar för att lärarutbildningen finns på flera håll i Sverige och ökar antalet deltagare på de redan nu befintliga lärosäten.

5.3.1 Att Centerpartiet verkar för att lärarutbildningen finns på flera håll i Sverige och ökar antalet deltagare på de redan nu befintliga lärosäten.

5.5.1 Att Centerpartiet aktivt arbetar för att hitta åtgärder för att minska barngruppernas storlek i förskolan.

Partistämman avslog följande motioner:

5.3.2

5.3.3

5.3.4

5.3.5

5.4.2

5.4.3

5.4.4

5.4.5

5.5.2

5.5.3

5.6: Förskoleklass i särskolan

5.6.1 att förskoleklass ska inkluderas i särskolans uppdrag

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att förskoleklass ska bli en del av särskolans uppdrag eftersom det nuvarande upplägget innebär att barn med mer omfattande funktionsnedsättningar tvingas gå i vanlig förskoleklass innan byte till särskola i årskurs 1, alternativt gå kvar ett år på förskolan. Ändringen är viktig för att ge alla barn möjlighet att utvecklas efter deras förutsättningar.

Partistyrelsen delar motionärens resonemang. Alla barn har rätt till en bra start i skolan och möjlighet att ta del av förskoleklassen utifrån sina förutsättningar. Partistyrelsen anser därför att Centerpartiet bör verka för att förskoleklass inkluderas i särskolans uppdrag.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.6 att förskoleklass ska inkluderas i särskolans uppdrag

5.7, 5.8, 5.9, 5.10: Skolskjuts

5.7.1 att Centerpartiet nationellt arbetar för att förändra skollagen, och om det även behövs kommunallagen, så att det möjliggörs för kommuner att hänvisa barn inom grundskolan till deras närmaste skola oavsett vilken som är huvudman för den närmaste skolan.

5.8.1 att skolskjuts blir en rättighet för alla elever som har behov av det

5.8.2 att barn med delat boende ska ha rätt till skolskjuts även om föräldrar bor i olika kommuner

5.9.1 Att Centerpartiet ska verka för att lagen ändras så att alla barn berättigade till skolskjuts, skall erbjudas transport till närmsta skola oavsett kommunala gränser.

5.10.1 att man på central nivå ser över möjligheterna att förenkla för gymnasieelever på ren landsbygd att ta sig till skolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärens förslag förutsätter ett gemensamt ansökningssystem vilket inte finns idag. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på ett sammanhållet system för att underlätta

ansökningsförfarandet. I ett nästa steg skulle det kunna bli möjligt för kommunen att även hänvisa till fristående skolor. Partistyrelsen ser positivt på förslaget men det behöver utredas ytterligare för att se hur det skulle kunna se ut i praktiken och vilka eventuella konsekvenser det skulle få.

För Centerpartiet är valfrihet viktigt. Möjligheten att välja skola är av stor betydelse för många barn och deras familjer. Det kan handla om att välja en skola med en speciell pedagogisk inriktning men det kan också handla om att välja den närmaste skolan. Vilken sida av kommungränsen du bor ska inte spela roll.

Att förbättra tillgången till skolskjuts är en del i att stärka valfriheten. Det ger familjer möjlighet att bestämma mer över sin egen vardag, ger barn kortare resetid och i längden fler som kan bo kvar på landsbygden och i mindre orter. Samtidigt anser partistyrelsen att frågan fortsatt ska vara kommunens ansvar och att det inte får innebära orimliga kostnader. För att skapa bättre förutsättningar och ge fler möjlighet till skolskjuts behöver samverkan istället stärkas mellan kommunerna.

En gymnasieexamen är en förutsättning för jobb, fler unga behöver därför nå kunskapsmålen och avsluta gymnasiet. Det gynnar både individ och samhälle. En del i att få fler unga att avsluta sina gymnasiestudier är att öka tillgängligheten. Vart du bor ska inte spela någon roll, alla ska ha tillgång till bra och likvärdig skola.

Partistyrelsen anser därför att förutsättningarna att ta sig till skolan för elever som bor långt från närmaste gymnasieskola bör förbättras, i syfte att få fler att ta examen. Det kan ske genom att kommuner ger tillgång till skolskjuts, förbättrade möjligheter till lokaltrafik eller genom bättre samverkan mellan kommuner. Emellertid anser Partistyrelsen att det är en lokal fråga hur detta ska utformas och inte en sak som ska beslutas nationellt.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för ett mer rättvist och mer sammanhållet antagningssystem där kommunala och fristående huvudmän ges likvärdiga förutsättningar.

Att Centerpartiet verkar för att stärka samverkan mellan kommuner för att fler elever ska få tillgång till skolskjuts.

Att Centerpartiet verkar för att kommuner ska skapa bättre förutsättningar för gymnasieelever boende på landsbygden att ta sig till skolan.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.7

5.8

5.9

5.10

5.11, 5.12, 5.13: Skolmat

5.11.1 Att se över lagstiftningen så att även fristående aktörer måste följa de krav som kommuner sätter upp vid inköp av livsmedel

5.12.1 Att Centerpartiet verkar för att kommuner satsar mer pengar på skolmat

5.13.1 Att Centerpartiet aktivt arbetar för att kött ska ses som ett tillval till kosten

Partistyrelsens yttrande:

Att elever får näringsriktig och bra mat är viktigt för att de ska orka med skoldagen. Enligt skollagen ska maten vara näringsriktig och kostnadsfri. Många huvudmän har också tydliga mål om att maten ska vara näringsrik och välproducerad, vilket regleras av lagar och förordningar som skollagen, livsmedelslagstiftningen och arbetsmiljölagsstiftningen. Det innebär att skolmåltiderna ska vara näringsriktiga enligt de Nordiska Näringsrekommendationerna (NNR12). Många kommuner och fristående huvudmän strävar även efter att en så stor del som möjligt av råvarorna är ekologiska och närproducerade.

Partistyrelsen vill gärna se att alla huvudmän, fristående som kommunala lägger mer fokus på bra skolmat och vill därför att Centerpartiet verkar för tydligare nationella riktlinjer. Alla elever, oavsett huvudman ska ha rätt till bra mat. Emellertid anser partistyrelsen att ansvaret för vad maten ska kosta även fortsättningsvis ska ligga på lokalnivå hos huvudmännen.

Genom det fria skolvalet kan elever och dess målsmän dessutom välja den skolform som passar just dem bäst. Att ha bra och vällagad mat är idag en stor konkurrensfördel när fler vårdnadshavare ställer allt högre krav på skolmaten.

Vad skolmaten benämns som är emellertid inte en fråga för politiken utan en detaljfråga upp till varje huvudman. Partistyrelsen är därför av åsikten att det är en lokal fråga.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet, för att säkerställa att elever i för- grund- och gymnasieskola får bra skolmat, verkar för skarpare nationella riktlinjer.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.11

Partistämman avslog följande motioner:

5.12

5.13

5.14: Sockerintag på förskolor

5.14.1 Att alla förskolor får information om hur skadlig socker egentligen är

5.14.2 Att personalen genomgår kurser om hur sockerintag påverkar våra barn

5.14.3 Att genom regelbunden kontroll och enkäter besök på plats säkra att barn får inte godis och söta saker.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären visar en oro för barns näringsintag och att den består av allt för mycket socker. Motionären vill därför utbilda personalen i förskolan om sockrets inverkan samt i förskolan förbjuda sötsaker.

Att barn äter näringsriktig mat är viktigt för att de ska orka leka och utvecklas. Vad förskolan serverar för mat är därmed högst relevant. Allt fler förskolor lägger också ett allt större fokus på att maten, förutom att vara näringsriktig, ska vara ekologisk, närproducerad och lagad på plats med bra råvaror. Skollagen säger att skolmaten ska vara näringsriktig men det finns stora skillnader mellan huvudmännen i vilken utsträckning de väljer att prioritera matens kvalitet. Emellertid tror inte partistyrelsen att nationella förbud och kontroller är rätt väg att gå. Partistyrelsen tror istället på skarpare skrivning i styrdokumenterna för att ytterligare öka huvudmännens fokus på maten i för- och grundskola.

Partistämman avslög följande motioner:

5.14

5.15: Friskvård i grundskolan

5.15.1 att Centerpartiet arbetar för att ”Friskvård för mental hälsa” ska integreras i befintliga och relevanta ämnen i grundskolan

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill i grundskolan integrera ”Friskvård för mental hälsa” i andra ämnen som idrott och hälsa, biologi och filosofi. Syftet ska vara att lyfta frågor om hur hjärnan fungerar och varför man behöver vila för att må bra, liksom verktyg för meditation, avslappning, och positivt tänkande.

Allt fler barn och unga lider av psykisk ohälsa och det har kommit att bli ett av samhällets stora problem. Centerpartiet har sedan tidigare förslag på hur arbetet mot psykisk ohälsa ska stävjas och i stämmoprogrammet för vård och omsorg inför partistämman 2019 föreslås också flera åtgärder på området, bland annat förslag för en stärkt och utbyggd elevhälsa. Huvudmännen bör också bli bättre på att arbeta förebyggande och att detta, jämfört med idag, bättre ska följas upp. Partistyrelsen instämmer därmed med motionären om att skolan behöver ta ett utökat ansvar för frågan om barn och ungas psykiska hälsa.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.15

5.16: Betyg

5.16.1 Inga betyg sätts i åk 4

5.16.2 Betyget F tas bort i åk 6

5.16.3 Betygskraven för A och B betygen anpassas till en 12 årings mognadsgrad.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären ser betyg som en orsak till den allt mer utbredda psykiska ohälsan hos barn och unga och vill därför begränsa möjligheten att betygsätta elever i de lägre årskurserna.

Elevens motivation att själv vilja lära och utvecklas är grundläggande i lärandeprocessen, samtidigt anser Partistyrelsen att det är viktigt med tydlighet när eleven inte har nått upp till målen. Betygen är en av flera pusselbitar för att öka måluppfyllelsen, dvs. att fler elever ska nå kunskapsmålen, och för att öka likvärdigheten i skolan. Tidig uppföljning av elevens kunskapsutveckling, årskurs 6, är viktig för att tidigt fånga upp elever som riskerar att inte nå målen.

Vidare menar Partistyrelsen att om forskningen visar att exempelvis tidigare betyg kan underlätta att identifiera de elever som är i behov av stöd tidigare, så är Partistyrelsen öppna för att införa det. Det viktiga är att elever får den hjälp och det stöd de behöver för att klara av skolgången. Emellertid anser partistyrelsen att det ska vara frivilligt för huvudmän att införa betyg i årskurs fyra, inte nationellt tvingande.

Samtidigt instämmer partistyrelsen med motionären, allt fler barn och unga lider av psykisk ohälsa och det har kommit att bli ett av samhällets stora problem. Partistyrelsen är därför av meningen att elevhälsan måste värderas upp och byggas ut med fler skolsköterskor, kuratorer och psykologer. Elevhälsans förebyggande arbete behöver bli bättre och elever i behov av samtalsstöd ska få det. Förslag på området finns i stämmoprogrammet om vård och omsorg.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.16.1 Inga betyg sätts i åk 4

Partistämman avslog följande motioner:

5.16.2

5.16.3

5.17: Artificiell intelligens och lärande

5.17.1 att interaktiv AI teknik och elevanpassade läromedelsverktyg i en högre takt införs i skolorna och att detta inte blir avhängigt vilken kommun eleven bor i eller dess socioekonomiska bakgrund.

5.17.2 att Centerpartiets skolpolitiker ska ha den bästa och senaste kunskapen om modernt lärande samt en bättre förståelse för hur skolutveckling och skolresultat kan föras framåt, i syfte att höja studieresultatet hos eleverna.

5.17.3 att Centerpartiet bildar en arbetsgrupp för AI och skolutveckling med ansvar att omvärldsbevaka, utvärdera och sprida information om den senaste tekniken inom lärande till skolpolitiker i kommunerna, exempelvis adaptiva läromedelsverktyg. Denna grupp bör också organisera erfarenhetsutbyten, uppmärksamma och sprida framgångsrika exempel.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill att det sker en digitalisering av skolan med bland annat AI teknik och elevanpassade läromedelsverktyg för att stärka det pedagogiska arbetet. Vidare vill de att Centerpartiet bildar en skolgrupp vars framtagna skolpolitik ska spridas till skolpolitiker i kommunerna. Partistyrelsen instämmer med motionärerna. För att vara en skola som ligger i framkant och som ser till varje enskild elevs behov måste vi dra nytta av den moderna tekniken. Centerpartiets mål är att det digitala perspektivet ska inkluderas i alla delar av utbildningsväsendet. Digitala hjälpmedel i klassrummet höjer skolresultatet när de används rätt. Centerpartiet har därför förslag om en tydlig och långsiktig satsning på ett nationellt digitalt lärarlyft. Lärarutbildningarna ska ta in det digitala perspektivet i alla relevanta ämnen och att lärare och skolledare får en kontinuerlig uppdatering i digitalt lärande. Vidare bör Skolverket undersöka förutsättningarna för att öka tillgången till digitala läromedel.

Samtidigt menar partistyrelsen att digitaliseringen av skolan inte får gå för fort eller vara ogenomtänkt. Ny teknik och nya metoder ska alltid bygga på forskning och beprövad erfarenhet. Bland annat är den praktiktäna forskningen viktig för att se vilka digitala verktyg som leder till höjda resultat.

Fokus i Centerpartiets utbildningspolitik har legat på utbildning till jobb, digitalisering, valfrihet och att utbildning ska finnas i hela landet. Det är viktiga områden för skolans utveckling och förutsättningar men vi behöver bättre och tydligare möta andra växande utmaningar. Skolsegregationen ökar, kompetensförsörjningen misslyckas och kunskapsresultaten är för låga. Partistyrelsen har därför tagit fram förslag på ett nytt stämmoprogram om utbildning inför partistämman. Det är emellertid inte, enligt partistyrelsen ett politiskt partis uppgift att sprida information om den senaste tekniken och pedagogiska redskap utan det är något som främst är Skolverkets ansvar. Deras rekommendationer ska i sin tur utgå från forskning och beprövad erfarenhet.

Partistämman avslog följande motioner:

5.17

5.18, 5.19, 5.20: Skolpolitik

5.18.1 att Centerpartiet tar fram en sammanhållen skolpolitik, som visar på en ändamålsenlig utveckling av utbildningssystemet,

5.18.2 att ett handlingsprogram utarbetas som underlag för åtgärder mot identifierade brister,

5.18.3 att skol eller utbildningspolitiken ska framstå som en profilfråga för Centerpartiet.

5.19.1 att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att skolfrågor ska lyftas som en av de viktigare frågorna för Centerpartiet.

5.19.2 att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att bilda en rådgivande referensgrupp, ledd av vår skolpolitiska talesperson, som har till uppgift att bidra till att utveckla Centerpartiets skolor och utbildningspolitik.

5.19.3 att Centerpartiet ska verka för att utreda hur vi snarast kan förbättra skolresultaten i alla Sveriges skolor.

5.20.1 att partistyrelsen för i uppdrag att upprätta ett program för skolpolitiken med tydliga reformer vilande på forskning och beprövade erfarenheter.

5.20.2 att Centerpartiets skolprogram färdigställs för att antas vid nästa partistämman

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill att Centerpartiet ska utarbeta en sammanhållen skolpolitik och att utbildningsfrågan ska bli en profilfråga för partiet. Det är viktigt då Centerpartiet har fått ett utökat ansvar och inflytande i kommunerna och skolfrågan betydande för kommunerna.

Partistyrelsen har beslutat att det ska tas fram ett förslag till stämmoprogram om utbildning. För väljarna är utbildning en av de allra viktigaste frågorna, men Centerpartiets förtroende i frågorna har inte varit tillräckligt starkt. Senast Centerpartiet arbetade fram ett renodlat utbildningsprogram var till partistämman 2015. Sedan dess har fokus i utbildningspolitiken legat på utbildning till jobb, digitalisering, valfrihet och att utbildning ska finnas i hela landet. Det är viktiga områden för skolans utveckling och förutsättningar men vi behöver bättre och tydligare möta andra växande utmaningar. Skolsegregationen ökar, kompetensförsörjningen misslyckas och kunskapsresultaten är för låga. Utmaningarna ska mötas med förslag om att öka likvärdigheten och stärka kvalitén. Alla, oavsett var du bor eller var du kommer ifrån har rätt till en bra förskola och skola. Det är första steget mot ett mer tolerant, rikt och frihetligt samhälle där alla ges bättre förutsättningar att lyckas.

Partistyrelsen delar därmed motionärernas syn om att det finns ett behov av att utveckla politiken. Däremot är frågan om vilka politikområden som ska drivas som Centerpartiets profilfrågor partistyrelsens ansvar.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.18.1

5.18.2

5.19.2

5.19.3

5.20

Partistämman avslog följande motioner:

5.18.3

5.19.1

5.21, 5.22, 5.23, 5.24: Rympolitik

5.21.1 Centerpartiet ska ta fram en rympolitik som har som målsättning att Sverige ska vara ett kunskapsnav gällande rymden samt i framkant gällande teknikutvecklingen inom rymdområdet.

5.22.1 Centerpartiet ska göra en egen utredning om att ställa sig positiv till ESAs plan på att etablera en permanent månbas.

5.23.1 Centerpartiet ska arbeta aktivt för att Sverige ska få fler svenska rymdfarare/astronauter/kosmonauter/taikonauter.

5.24.1 Centerpartiet ska arbeta för en utredning om utökade möjligheter för samarbete mellan Esrange och privata aktörer inom forskningsområdet samt utbyggnad av Esrange för arbete med större satelliter. Utredningen ska även undersöka möjligheter att bedriva rymdturism i Sverige och var denna är lämplig att placera.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Sverige ska positionera sig inom teknikutvecklingen på rymdområdet. Genom ambitiös rympolitik kan Sverige bli ett kunskapsnav vilket gynnar svenskt näringsliv.

Centerpartiet vill skapa förutsättningar för att Sverige ska kunna utvecklas och fortsatt vara framgångsrikt på rymdområdet. Det är en strategisk tillgång för att möta samhällets behov och för att stärka den svenska industrins konkurrenskraft samt vara en kunskapsnation med spets. Förutom att det stärker svenskt näringsliv ger det positiva effekter på alltifrån utbildning och forskning till försvar och miljö. Det är viktigt att vara aktiv i internationella samarbeten samt skapa bättre förutsättningar för nya innovationer och jobb.

Partistyrelsen anser därför att svensk rympolitik behöver stärkas och att Centerpartiet behöver en rympolitik i linje med det. I ett första steg att stärka svenskt rymdbransch behöver fler barn och unga lockas till de naturvetenskapliga ämnena. Det kan bland annat göras genom förbättrad samverkan mellan skola och rymdbransch. Däremot anser partistyrelsen inte att det är lämpligt att peka ut just specifika satsningar för fler svenska astronauter som en prioriterad fråga.

Samtidigt menar partistyrelsen att frågan om stärkt rympolitik är större än svenska astronauter och det är viktigt med en politik som stärker rymdsektorn i sin helhet. Bland annat driver Centerpartiet driver frågan om att rymdlagen ska göras om. Utredningar för att utveckla Esrange har nyligen genomförts och partistyrelsen vill att Centerpartiet fortsatt verkar för att så väl Esrange som övrig rymdsektor får bra förutsättningar att utvecklas. Det bidrar till jobb, innovationer och ny kunskap.

Vi ser idag en ny rymdkapplöpning och forskning om och expeditioner till månen är ofta centrala i det sammanhanget, bland annat eftersom det ses som ett viktigt steg i att utforska Mars. Kina har ambitioner att landa på Mars 2020 och USA har sedan 2017 planer på en månbas och en bemannad resa.

Att bygga upp en permanent bas på månen har länge diskuterats inom Europeiska rymdorganisationen, ESA. Centerpartiet vill skapa förutsättningar för att Sverige och Europa ska kunna utvecklas och fortsatt vara framgångsrikt på rymdområdet. Det är en strategisk tillgång för att möta samhällets behov och för att stärka den svenska industrins konkurrenskraft. Det ger positiva effekter på alltifrån utbildning och forskning till försvar och miljö.

För att Sverige ska bibehålla sin roll som rymdnation är det viktig förutsättning att stärka satsningar på internationella samarbeten. Det är viktigt för så väl att nå nya framsteg som för svensk industri.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för att stärka Sveriges rymdpolitik.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.21

5.22

5.24

Partistämman avslog följande motioner:

5.23

5.25: Filosofi i skolan

5.25.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att införa obligatorisk undervisning i filosofi i skolan

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se obligatorisk undervisning i filosofi då motionären menar att det skulle vara ett sätt för elever att lära sig hur kunskap både tas in och förmedlas.

Ämnet filosofi är idag obligatoriskt på flera program på gymnasiet och resonemang kring kunskap och hur eleven bäst lär sig betonas också i styrdokumentet. Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är noga avvägt. Den svenska skolan har jämfört med många andra länder redan många ämnen. Skolan kan och ska inte stå för alla samhällsliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. Partistyrelsen anser därför att det inte finns behov av att införa obligatorisk undervisning i filosofi.

Partistämman avslog följande motioner:

5.25

5.26: Sex- och samlevnadsundervisning

5.26.1 Att Centerpartiet verkar för att sex och samlevnadsundervisningen blir både ett ämnesintegrerat och enskilt, obligatoriskt ämne i grundskolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill att sex- och samlevnad både ska vara ett integrerat ämne och ett eget ämne i skolan för att öka ungas kunskaper i frågor som rör sexualitet, identitet och relationer.

Alla elever, oavsett skola ska ha en bra sex- och samlevnadsundervisning. En förbättrad sex- och samlevnadsundervisning kräver att högre kompetenskrav ställs på dem som undervisar. Enligt läroplanen är rektorn ansvarig för att sex- och samlevnad undervisas på grund- och gymnasieskolan och frågorna ingår i flera kurser och ämnen. Ansvaret ligger därmed på flera lärare. En risk med delat ansvaret är att allas ansvar bli ingens ansvar, att ingen därmed känner sig manad att ta tag i, även för vuxna tuffa och svåra frågor. Därför anser Centerpartiet att det behövs en förbättrad och moderniserad sexualundervisning, som tar upp frågor om normer och värderingar kopplat till sexualitet. Där behöver även samtal om pornografi ingå.

En förbättrad sex- och samlevnadsundervisning kräver också att högre kompetenskrav än idag ska kunna ställas hos dem som undervisar. Samhället förändras i snabb takt och med den ökade digitaliseringen ställs vi inför nya utmaningar. Barn och unga kommer tidigt i kontakt med den ibland allt för brutala vuxenvärlden. Centerpartiet driver sedan tidigare förslag på hur barns och ungas tillgång till grovt pornografiskt material kan begränsas, bland annat genom porrfilter på förskolor och skolor.

De nya förutsättningarna har gjort ämnet sex- och samlevnad mer aktuellt än någonsin. Vi ska ha en skola som speglar vår samtid och våra barn och unga behöver ges redskapen att hantera det kommande vuxenlivet. Vissa har inte heller föräldrar att dela tankar och känslor med utan är hänvisade till vänner och internet. Centerpartiet har därför sen tidigare beslut på att ämnet ska bli obligatoriskt på lärarutbildningen, vilket nu är en del av Januariavtalet. Centerpartiet har också förslag på att Skolverket ska bistå skolor med nödvändig utbildning samt ges i uppdrag att göra kontinuerliga utvärderingar och skolhuvudmännens skyldighet att ge elever bra sex- och samlevnadsundervisning tydliggöras i styrdokumentet. Förslag på området återfinns i stämmoprogrammet om utbildning.

Sex- och samlevnad griper över flera ämnen, som till exempel biologi, samhällskunskap och religion. Som enskilt ämne kan viktiga perspektiv gå förlorade och det finns en risk att skolor lägger mindre energi på att integrera ämnet i övrig skolverksamhet. Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen, dagens innehåll är noga avvägt. Den svenska skolan har också, jämfört med andra länder, redan många ämnen. Partistyrelsen anser därför att ämnet även fortsättningsvis ska vara integrerat men inte vara ett eget enskilt ämne.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.26

5.27: Turistutbildning

5.27.1 Att Centerpartiet arbetar för att samhällsvetarprogrammet på gymnasienivå även ska innefatta turismstudier utifrån ett nationellt och internationellt perspektiv.

5.27.2 Att Centerpartiet gör en översyn över landets turismprogram på universitet för att hålla den höga standard som finns på internationella turismkolor, med fokus på innovation, teknologi, hållbarhet och svensk matkultur.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om turismens vikt för den svenska tillväxten. För att stärka turismnäringen vill motionären att turismstudier ska bli en del av det samhällsvetenskapliga programmet på gymnasiet samt att turismstudier ses över inom den högre utbildningen.

Turism är idag ett av tolv yrkesprogram på gymnasieskolan. Att föra in turismstudier som ett obligatoriskt moment på samhällsprogrammet är ett stort ingrepp i läroplanen och dagens innehåll är noga avvägt. Det är också viktigt att skilja på vad som är skolans ansvar och vad som ligger utanför skolans ansvarsområde. Skolan kan och ska inte stå för alla samhälleliga behov och skolan är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.

Vidare menar Partistyrelsen att det inte är Centerpartiets uppgift att göra en översyn av den högre utbildningens turismprogram. Det är Universitetskanslerämbetet (UKÄ) som ansvarar för säkerställning av högskolors och universitets kvalitetsarbete.

Partistämman avslog följande motioner:

5.27

5.28: Temastudier

5.28.1 att införa nationella temastudier på högstadiet och gymnasiet om hälsa, näringslära, hemkunskap och social omsorg.

5.28.2 att i vissa fall, istället för ett erbjudande om hemtjänst, skulle kommuner kunna erbjuda olika insatser i praktiska temastudier för äldre inom hemkunskap, hälsa, näringslära och social omsorg.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att alla elever på högstadiet och gymnasieskolan genom temastudier ska ta del av frågor som berör hälsa, näringslära, hemkunskap och social omsorg. Motionären menar att relationer skulle bli mer jämställda om fler fick kunskap om hur man tar hand om sig själv. Temastudier skulle även kunna vara ett alternativ till hemtjänst, speciellt för äldre män, så att de bättre kan ta hand om sig själva, bland annat genom ökad kunskap om näringsriktig mat.

Hemkunskap är viktigt inför det kommande vuxenlivet. Idag är ämnet obligatoriskt i grundskolan och näringslära återfinns även ibland annat ämnet idrott- och hälsa. Att ändra läroplanen är ett stort ingrepp och dagens innehåll är noga avvägt. Det är också viktigt att

skilja på vad som är skolans ansvar och vad som ligger utanför skolans ansvarsområde. Skolan kan och ska inte stå för alla samhälleliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. Partistyrelsen ser därför inget behov av att införa ytterligare moment i linje med motionärens förslag.

Vidare vill motionären införa temastudier för äldre. Centerpartiet driver sedan 2013 frågan om ett nationellt äldrehälsovårdsprogram där förebyggande hälsoarbete för äldre kan utvecklas. Äldrehälsovårdsprogrammet kan bland annat innebära hembesök av distriktssjuksköterska eller dietist, som kan ge råd och stöd om exempelvis näringsriktig kost, motion, sömn med mera. Partistyrelsen ser emellertid inte att temastudier skulle kunna ersätta behovet av hemtjänst utan ska bara ses som ett komplement.

Partistämman avslog följande motioner:

5.28

5.29: Resursoptimering som skolämne

5.29.1 Att Centerpartiet verkar för resursoptimering som ett nytt ämne i skolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att resursoptimering ska bli ett nytt ämne i skolan för ett långsiktigt hållbart samhälle. Det ska handla om att skapa och tillvarata resurser för bättre förutsättningar i framtiden.

För ett hållbart samhälle behöver vi ställa om och ta vara på våra resurser. Förutom att begrepp som ”miljö” och ”hållbarhet” har tydliga skrivningar i läroplanen så är miljö, klimat och hållbarhetsperspektivet betydande delar i flera ämnen, bland annat samhällskunskap, biologi och geografi. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. På gymnasiet finns det också flera program som inriktat sig på miljö och resursfrågan utifrån olika ingångar, liksom samhälls- och teknikprogrammet.

Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är nog avvägt. Den svenska skolan har jämfört med många andra länder redan många ämnen. Skolan kan och ska inte stå för alla samhälleliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.

Partistyrelsen anser därför att det inte finns behov av att införa ett nytt obligatorisk ämne för att stärka eleverns kunskap i resursoptimering.

Partistämman avslog följande motioner:

5.29

5.30: Socialpsykologi som skolämne

5.30.1 Att införa kommunikation, empatisk förmåga, samverkan och relationskompetens som kärnämnen i grundskolan

5.30.2 Att formulera lärandemål i utbildningsplanen

5.30.3 Att införa erforderlig litteratur i läroplanen

5.30.4 Att utbilda lärare i dessa ämnen

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter vikten av empatisk förmåga och förmågan att samverka med andra människor, och att det är kompetenser som allt mer efterfrågas av arbetsgivarna.

Partistyrelsen instämmer med motionären om att det är viktiga kompetenser i samverkan med andra människor och något som efterfrågas av arbetsgivare. Samtidigt är det, förutom att det är ett ansvar som ligger vårdnadshavare, redan ett ansvar för skolan. Vilket också tydliggörs i läroplanen på flertalet ställen.

Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är nog avvägt. Den svenska skolan har jämfört med många andra länder redan många ämnen. Skolan kan och ska inte stå för alla samhällsliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. Partistyrelsen anser därför att det inte ska införas ett nytt obligatoriskt ämne i skolan.

Partistämman avslog följande motioner:
--

5.30

5.31: Hemkunskapsundervisning

5.31.1 Att: stärka hemkunskapsundervisningen i skolan

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill utöka undervisningen i hemkunskap för att stärka folkhälsan. Kunskapen om livsmedel och mat blir särskilt viktig i tider av större kriser.

Hemkunskap är viktigt inför det kommande vuxenlivet, men ämnet är redan obligatoriskt i delar av grundskolan och näringslära återfinns även i ämnet idrott- och hälsa. Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är nog avvägt. Den svenska skolan har jämfört med många andra länder redan många ämnen. Skolan kan och ska inte stå för alla samhällsliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. Partistyrelsen anser därför att det inte finns behov av att utöka undervisningen av hemkunskap.

Partistämman avslag följande motioner:

5.31

5.32: Små skolor

5.32.1 Att regler och riktlinjer kring likvärdighetsprincipen när det gäller kommunala skolor och fristående skolor ses över och granskas ur ett barnperspektiv. På lokal, nationell och europeisk nivå.

5.32.2 Att Centerpartiet arbetar för att finna ett system som gör det långsiktigt och ekonomiskt hållbart att driva små, lokala skolor oavsett om den drivs av kommunen eller en fristående aktör.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att det ska bli långsiktigt hållbart att driva små skolor. Motionären menar att utformningen av skolors finansieringssystem missgynnar små skolor och driver kommuner att centralisera och skapa stora skolenheter.

För att ge alla elever en likvärdig utbildning där alla ges möjlighet att nå målen behöver finansieringssystemet ses över. Skolpengen är en förutsättning för det fria skolvalet men dagens utformning skapar också ekonomisk osäkerhet hos skolorna eftersom skolpengen försvinner rakt av om elever väljer att hoppa av utbildningen. Det gör att redan budgeterade pengar för utbildningen försvinner. Ytterligare problem är att skolpengen, som ska fördelas lika oavsett om eleven väljer en kommunal eller fristående skola, missgynnar fristående aktörer. I snitt får elever på fristående skolor lägre ersättning per elev än elever som går på kommunala skolor. Det beror dels på socioekonomisk fördelning av resurser, vilket är bra eftersom resurser ska gå dit de behövs som mest, men det finns även skillnader som inte går att förklara.

Likhetsprincipen innebär också att om en kommun exempelvis skjuter till pengar till en kommunal skola som inte bär sina egna kostnader måste kommunen kompensera fristående aktörer i kommunen. Principen är viktig för likvärdigheten, annars finns risken att fristående aktörer fryses ute genom att kommunen sänker skolpengen till så pass låg nivå att det blir svårt att bedriva verksamhet.

Samtidigt kan principen och skolpengens utformning skapa problem för kommunen. För att kunna planera långsiktigt och säkerställa att skolans verksamhet bär sig ekonomiskt kan kommuner känna sig tvungna att centralisera och skapa stora skolenheter. Kommunen har också ett särskilt ansvar för elevers skolplikt, vilket inte fristående huvudmän har.

För ett system som ökar likvärdigheten, stärker valfriheten och som främjar en mångfald av skolformer med olika huvudmän behöver finansieringen ses över enligt partistyrelsen. Detta behöver ske med utgångspunkt att principen om skolpeng kvarstår. Frågan om skolans finansiering lyfts i Partistyrelsens förslag till utbildningsprogram inför partistämman 2019.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet arbetar för att det blir långsiktigt och ekonomiskt hållbart att driva små, lokala skolor med hög kvalitet. Detta oavsett om skolan drivs av kommun eller fristående aktör.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.32

5.33: Undervisning med IT

5.33.1 Att Centerpartiet skyndar på lagen så att fler lektioner kan genomföras med IT teknik där bemanning kan ske av vuxen i klassrummet och behörig lärare i huvudsak sköter undervisning och betyg på distans med nyttjande av modern IT-teknik.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Centerpartiet skyndar på utvecklingen så att fler kan använda sig av fjärrundervisning. Enligt motionären är det ett sätt att möjliggöra för fler att bo kvar i små orter.

Idag är det tillåtet att bedriva fjärrundervisning i moderna språk, modersmål, samiska i sameskolan, teckenspråk samt studiehundledning på modersmålet och integrerad samisk undervisning i grundskolan. Sedan höstterminen 2016 har det förekommit försöksverksamhet i fjärrundervisning i fler ämnen än de som skollagen tillåter. Skolverket kom hösten 2018 med en positiv utvärdering av försöket och under hösten 2019 planeras en proposition vilket ska utöka möjligheten till fjärrundervisning.

Partistyrelsen instämmer med motionären. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar som statliga skolor. Genom fjärrundervisning kan kompetens delas över hela landet och lärare skulle kunna fördela sin tjänst på flera skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvalitén och tillgängligheten.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.33

5.34: Skolor på landsbygden

5.34.1 Att Centerpartiet verkar för en förändring i skollagen som stimulerar till bevarande och utveckling av landsbygdsskolorna med hjälp av digital teknik.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att den digitala teknikens är en förutsättning för bevarande och utvecklingen av landsbygdsskolor.

Idag är det tillåtet att bedriva fjärrundervisning i moderna språk, modersmål, samiska i sameskolan, teckenspråk samt studiehandledning på modersmålet och integrerad samisk undervisning i grundskolan. Sedan höstterminen 2016 har det förekommit försöksverksamhet i fjärrundervisning i fler ämnen. Skolverket kom hösten 2018 med en positiv utvärdering av försöket och under hösten 2019 planeras en proposition vilket utökar möjligheten till fjärrundervisning.

Partistyrelsen delar motionärens bild. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar som statliga skolor. Genom fjärrundervisning kan kompetens delas över hela landet och lärare skulle kunna fördela sin tjänst på flera skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvalitén och tillgängligheten.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.34 Att Centerpartiet verkar för en förändring i skollagen som stimulerar till bevarande och utveckling av landsbygdsskolorna med hjälp av digital teknik.

5.35: Allmän gymnasieskola

5.35.1 ATT vi gör en samhällsekonomisk kalkyl på konsekvenserna av en avbruten gymnasieskola.

5.35.2 ATT vi låter utreda, om den svenska skolplikten kan utökas upp till och med 17 års ålder.

5.35.3 ATT vi överväger om gymnasieskolan bör kompletteras med en kunskapsgaranti.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att fler unga läser klart gymnasiet för att inte riskera utanförskap med arbetslöshet, missbruk och kriminalitet som följd. Motionären vill därför att skolplikten förlängs och att gymnasieskolan ska bestå av en kunskapsgaranti vilket ska möjliggöra för fler att förlänga eller återkomma till gymnasiestudier.

Centerpartiet har under lång tid drivit en politik som strävar efter att ge människor rätt förutsättningar för att ta sig in på arbetsmarknaden. En förutsättning för jobb är en gymnasieexamen, fler unga behöver därför nå kunskapsmålen och avsluta gymnasiet. Det gynnar både individ och samhälle. De samhällsekonomiska konsekvenserna är stora. Partistyrelsen vill därför se ett utökat grepp om frågan, bland annat genom kontinuerliga studier, för ett mer ändamålsenligt utbildningssystem och en utbildningspolitik som är bättre anpassad för den enskilde eleven men även arbetsmarknaden i stort. Det bör påpekas att det inte nödvändigtvis är Centerpartiet som politiskt parti som är bäst lämpat att göra de samhällsekonomiska kalkylerna på konsekvenserna av en avbruten gymnasieskola. Fokus för

Centerpartiet bör, enligt partistyrelsen, ligga på åtgärderna och hur vi får fler att stanna kvar och nå målen.

Motionären föreslår förlängd skolplikt och kunskapsgaranti. Partistyrelsen är av meningen att det inte går att lagstifta om motivation och att avhoppet är symptom på skoltrötthet och att elever inte fått det stöd de varit i behov av. En del i att få fler att stanna kvar i skolan är att förbättra studie- och yrkesvägledningen för mer välinformerade val. En annan del är att redan tidigt i grundskolan sätta in åtgärder när en elev riskerar att missa målen. Introduktionsprogrammet får inte fortsätta vara det snabbast växande programmet på gymnasiet.

En kunskapsgaranti skulle enligt motionären vara en del i att garantera elever rätt till utbildning, samtidigt finns idag möjlighet att läsa in gymnasiekompetens på komvux. Det är också viktigt för motivationen att det finns tidsbegränsningar för när studierna ska avslutas. Vidare är gymnasieskolan en plats för unga mellan 16 och 19 år, inte för vuxna. Partistyrelsen ser därför inte behovet av en kunskapsgaranti.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för att det sker kontinuerliga samhällsekonomiska analyser av avbruten studiegång och arbetar för att minska avhoppet från gymnasieskolan.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.35.1

Partistämman avtog följande motioner:

5.35.2

5.35.3

5.36: Betygsgrundande ämnen

5.36.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att göra om betygssystemet till att bara gälla grundämnena

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att betygssystemet bara ska gälla grundämnena för att inte hämma individen och dennes utvecklingsmöjligheter. Motionären menar att betyg i alla ämnen gör att vissa individer riskerar att inte bli antagna till de utbildningar de är mest lämpade för när de bedöms i ämnen som inte är relevanta i den fortsatta utbildningen.

Betyg är inte bara en del av ett urvalssystem utan också en del i att tydliggöra elevens kunskapsprogression, vilket är viktigt för att eleven ska få det stöd den behöver för att nå målen. Ju tidigare det går att sätta in stöd desto större chans är det att eleven når målen. Genom att enbart betygsätta vissa ämnen men inte andra ges också signaler om att vissa ämnen inte är av någon större betydelse. Innehållet i läroplanen är noga avvägt och alla

ämnena i skolan har därmed ett tydligt syfte. Partistyrelsen menar därför att betygssystemet även fortsättningsvis ska gälla alla ämnen.

Partistämman avlog följande motioner:

5.36

5.37: Välfärdens utmaningar

5.37.1 att stärka studie och yrkesvägledning för öka antalet som söker utbildningar till välfärdsyrkena närmast medborgaren som vårdbiträden, undersköterska, barnskötare med flera

5.37.2 att öka antalet utbildningsplatser på högskolor och universitet till välfärdsyrken som till exempel läkare, sjuksköterska, pedagoger.

5.37.3 att skapa fler platser på yrkeshögskolor inom välfärdsyrken

5.37.4 att arbeta för breda examina inom vård och skola för underlätta behörighetskrav

5.37.5 att vidareutveckla modeller med karriärtjänster inom fler yrkeskategorier

5.37.6 att utveckla de modeller som finns med lärarstudier och lön under utökade praktiktider till att omfatta fler yrkeskategorier

5.37.7 att stödja möjlighet till betald vidareutbildning inom speciella bristyrken.

5.37.8 att öka möjlighet att komplettera befintliga kunskaper för att ge behörigheter inom fler yrken så som görs inom läraryrket genom "teach for sweden".

5.37.9 att arbetar för att stödja kompetensväxlande och uppgiftsväxlande arbetsuppgifter inom arbetslag.

5.37.10 att arbetar för att mentorstjänster skapas inom välfärdsyrken för att ta till vara på ett yrkeslivs erfarenheter.

5.37.11 att fortsätter stödja teknikutveckling som en möjlighet inom välfärden.

5.37.12 att resurser skapas för att investera i kunskap så medarbetare känner sig trygga i digitaliseringen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter att välfärden står inför stora utmaningar, bland annat en stor brist på kompetens inom skola och sjukvård. För att råda bot på det vill motionären bland annat stärka välfärdsyrkenas attraktionskraft och förbättra utbildningsmöjligheterna. Motionären ser även ett behov av att fortsätta teknikutveckla välfärden och ge medarbetarna den kunskap som krävs för att de ska känna sig trygga i digitaliseringen.

Motionären lyfter vikten av god studie- och yrkesvägledning för att få fler att välfärdsyrken. Partistyrelsen instämmer med motionären. Studie och yrkesvägledningen behöver stärkas då ungdomars osäkerhet kring val av utbildning kan leda till avhopp eller svårighet att finna jobb efter avslutad utbildning. Perspektiv som anknyter till arbetslivet ska ingå i all verksamhet och under skolans alla år. Studie- och yrkesvägledarna ska inte bara hjälpa elever att välja språk och gymnasieskola utan vara integrerade i hela skolans verksamhet. Förutom att skolans huvudmän har ett ansvar att leva upp till skrivningarna i styrdokumentet måste arbetsmarknaden, offentliga som privata arbetsgivare samverka bättre med skolan.

I Sverige finns relativt många sjuksköterskor i jämförelse med andra länder – 11.1 sjuksköterskor per tusen invånare jämfört med OECD-snittet på 8,8. Grundutbildningen till sjuksköterska är populär och såväl sjuksköterskeutbildningen, specialistsjuksköterskeutbildningen som barnmorskeutbildningen har byggts ut successivt under årens lopp, så även under föregående mandatperiod. Det stora problemet när det gäller specialistsjuksköterskor är att många specialistutbildningar har för få sökanden för att fylla platserna, samtidigt som antalet avhopp är många. Ett annat problem är att personalbristen inom vissa specialistområden gör att man inte kan ta emot sjuksköterskestudenter för praktik.

Lösningen på specialistsjuksköterskebristen är därför inte i första hand att bygga ut utbildningsplatserna. Det handlar snarare om att öka incitamenten att vilja utbilda sig samt att få fler att vilja stanna i sjuksköterskeyrket generellt. För att öka attraktiviteten och få fler att stanna, men även specialisera sig har Centerpartiet sen tidigare beslut på att införa betald utbildning för specialistsjuksköterskor och karriärtjänster. Detta kommer att genomföras under mandatperioden genom Januariavtalet.

Bristen på nyexaminerade lärare beror främst på lågt intresse vilket har resulterat i dåligt söktryck och många avhopp. Satsningar på fler platser har genomförts, men utan intresse blir det inte fler lärare. Partistyrelsen menar att en del i att locka fler till läraryrket är istället att göra det mer attraktivt och genom en bra lärarutbildning. Centerpartiet har därför sedan tidigare beslut på att lärarutbildningen ska ses över, fler karriärtjänster tillsätts, professionsprogram utvecklas, administrationen minskas och att det införs lärarassistenter. Det är förslag som idag är delar av Januariavtalet.

Utöver att lärarutbildningen ska ses över bör man titta på andra vägar till lärarexamen. Partistyrelsen vill därför se fortsatta initiativ likt Teach for Sweden och välkomnar initiativ där utbildning kan kombineras med arbete på skola. Däremot anser Partistyrelsen inte att det finns behov av att skapa bredare behörigheter, varken inom sjukvården eller inom läraryrket. Inom sjukvården finns grundutbildning för sjuksköterskor och AT-tjänst för läkare, de kan sedan gå vidare genom att specialisera sig. I skolan ska lärare förutom att vara duktiga i pedagogik och metodik ha ämneskunskaper. Låg och mellanstadielärare har en bredare examen, medan lärare på högstadiet och gymnasiet är ämneslärare med djupare kunskaper inom sina ämnen. Partistyrelsen anser inte att det finns fog för att ändra det upplägget. I de högre årskurserna behöver lärarna en fördjupad ämneskunskap, eftersom att det är en förutsättning för att kunna ställa högre kunskapskrav hos eleverna.

Genom yrkeshögskolans utbildningar kan företag och offentlig verksamhet förses med kompetent arbetskraft och de studerande får en utbildning som i hög grad leder till arbete. Yrkeshögskolan erbjuder också utbildningar i många av de yrken Sverige idag har brist på. Centerpartiet har sedan tidigare flertalet beslut som syftar till att stärka och bygga ut yrkeshögskolan. Yrkeshögskolan ska, likt motionären yrkar, vara en del i att utbilda yrkesgrupper i välfärden.

Partistyrelsen instämmer i vad motionären lyfter om behovet av kompetensväxling inom hälso- och sjukvård. Detta är ett arbetssätt som används på flera håll redan. Det kallas för ”task-shifting” (uppgiftsbyten) och handlar om att varje yrkesgrupp ska få möjlighet att arbeta på toppen av sin kompetens, vilket både är en fråga om att ta tillvara på kunskap och yrkesengagemang och en möjlighet att avlasta bristyrken. Centerpartiet vill bland annat se fler vårdbiträden inom vården och omsorgen, som kan avlasta undersköterskor, vilka i sin tur kan arbeta mer med det de är utbildade till. Dessa förslag beskrivs närmare i stämmoprogrammet för vård och omsorg.

Partistyrelsen ser positivt på mentorstjänster inom välfärdsyrken. Dessa finns på flera håll i exempelvis hälso- och sjukvården. Det bör dock vara upp till arbetsgivaren att besluta om detta.

Den digitala utvecklingen ger helt nya möjligheter att göra hälso- och sjukvård och omsorg mer tillgänglig, effektiv och säker för patienten. E-hälsa och välfärdsteknik ger också nya möjligheter att erbjuda en likvärdig vård och omsorg i hela landet.

E-hälsa och välfärdsteknologi används fortfarande i förhållandevis begränsad skala i Sverige – trots en teknikvan befolkning och god digital infrastruktur. Det främsta skälet är den stora variationen av system för information och dokumentation som används i landsting, kommuner och av privata vårdgivare, vilket försvårar informationsutbytet. Ett annat skäl handlar om att lagstiftningen inte hängit med utvecklingen kring digitalisering.

Mot bakgrund av detta fattade partistämman 2017 beslut om en nationell överenskommelse kring e-hälsa. Överenskommelsen bygger på att samtliga kommuner, landsting och privata aktörer enas om att ansluta sig till en gemensam plattform och standarder. Rätt genomfört kommer detta att leda till betydande fördelar för såväl patienter som medarbetare i vården och omsorgen. Att medarbetare får kunskap om hur digitala verktyg används och tillämpas är viktigt – huvudmännen har ett viktigt ansvar att säkerställa att så sker. Vidare beslutade stämman 2017 att se över all relevant lagstiftning som idag utgör ett hinder för utvecklingen av e-hälsa och användandet av välfärdsteknik. Ett sådant exempel är patientdatalagen samt en ny socialtjänstdatalag. Det krävs också en tydligare reglering i frågor som rör patientens integritet och möjligheten att utbyta information.

För att vara en skola som ligger i framkant och som ser till varje enskild elevs behov måste vi dra nytta av den moderna tekniken. Målet är att det digitala perspektivet ska inkluderas i alla delar av utbildningsväsendet. Digitala hjälpmedel i klassrummet höjer skolresultatet när de används rätt. Studier visar att elever med de rätta digitala hjälpmedlen fortare kan lära sig att läsa och skriva och kan vara till nytta för personer med inlärningssvårigheter. Det digitala lärandet måste bli en naturlig del av elevers undervisning.

Partistyrelsen instämmer därför med motionären, lärare behöver känna sig trygga i digitaliseringen. Många kommuner och andra huvudmän har varit bra på att köpa in datorer och annan utrustning men den digitala pedagogiken har inte alltid följt med. Centerpartiet har därför sedan tidigare beslutat på en tydlig och långsiktig satsning på ett nationellt digitalt lärarlyft och att lärarutbildningarna ska ta in det digitala perspektivet i alla relevanta ämnen.

Samtidigt menar Partistyrelsen att digitaliseringen av skolan inte får gå för fort eller vara ogenomtänkt. Nya teknik och nya metoder ska alltid bygga på forskning och beprövad erfarenhet.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.37.6 att utveckla de modeller som finns med lärarstudier och lön under utökade praktiktider till att omfatta fler yrkeskategorier

5.37.7 att stödja möjlighet till betald vidareutbildning inom speciella bristyrken.

5.37.8 att öka möjlighet att komplettera befintliga kunskaper för att ge behörigheter inom fler yrken så som görs inom läraryrket genom ”teach for sweden”.

5.37.11 att fortsätter stödja teknikutveckling som en möjlighet inom välfärden.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.37.1

5.37.3

5.37.5

5.37.9

5.37.10

5.37.12

Partistämman avslog följande motioner:

5.37.2

5.37.4

5.38: Extern rättning av nationella prov

5.38.1 nationella proven i grundskolans alla årskurser rättas externt.

5.38.2 inrätta nya yrkestiteln för de som rättar proven: t.ex. ”extern administratör av nationella proven”.

5.38.3 rättningen sker på länsstyrelserna.

5.38.4 proven arkiveras på länsstyrelserna.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att nationella prov rättas och arkiveras på länsstyrelsen. Det skulle medföra en ökad likvärdighet samt en minskad administration för lärarna menar motionären.

För att stärka likvärdigheten, rättssäkerheten och stävja betygsinflationen har Centerpartiet sedan tidigare beslut på att nationella prov ska digitaliseras och rättas av fristående

examinatorer. Det är varken rättsäkert eller likvärdigt att lärare rättar sina egna elevers nationella prov, eftersom de har en personlig relation till eleverna och förväntningar som bygger på tidigare resultat. Frågan har också utretts av regeringen och planen är att de nationella proven ska digitaliseras och rättas externt från och med 2022. Under 2018 påbörjades en försöksverksamhet vilket ska fortgå fram till 2021. Frågan är en del av Januariavtalet mellan Centerpartiet, Liberalerna och regeringen. För partistyrelsen är det viktigt att genomförandet blir rättsäkert och att huvudmännen ges möjlighet att säkerställa att de tekniska förutsättningarna finns. Det måste gälla oavsett huvudman.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.38.1 att nationella proven i grundskolans alla årskurser rättas externt.

Partistämman avslog följande motioner:

5.38.2

5.38.3

5.38.4

5.39: Fritt skolval inom komvux, yrkesvux, SFI

5.39.1 att vuxna personer skall ha rätt att studera vid vilket komvux, yrkesvux och SFI som helst i landet.

5.39.2 att kommunen där eleven bor i skall ha samma skyldighet att finansiera komvux, yrkesvux och SFI-eleven utbildning som kommunen har för gymnasieelever.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att vuxna personer ska kunna välja studiesamordnare av komvux, yrkesvux och SFI, oavsett kommun. Väljer eleven att studera utanför den egna kommunen ska detta vara möjligt.

Partistyrelsen delar motionärens syn. Utgången i Centerpartiets politik är att valfrihet stärker kvalitén och ger människor möjligheter i sin vardag. Att utveckla det fria skolvalet och låta människor välja var de vill läsa sin kommunala vuxenutbildning ligger därmed i linje med Centerpartiets politik. Idag är studenter inom komvux, yrkesvux och SFI fortfarande hänvisade till kommunen eller de utbildningsanordnare kommunen valt att upphandla. I syfte att förbättra vuxenutbildningen har Centerpartiet föreslagit att ett system med vuxenutbildningspeng och en resultatbaserad SFI-peng införs i hela landet. Det ger människor större möjlighet att välja utbildningssamordnare och ett utbud av kompetens som bättre motsvarar arbetsmarknadens behov. Förslaget om SFI-peng är en del av Januariavtalet och ska utredas.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.39.1 att vuxna personer skall ha rätt att studera vid vilket komvux, yrkesvux och SFI som helst i landet.

5.39.2 att kommunen där eleven bor i skall ha samma skyldighet att finansiera komvux, yrkesvux och SFI-eleven utbildning som kommunen har för gymnasieelever.

5.40: Sociala resurser i skolan

5.40.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att öka de sociala resurserna i skolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att skolans uppdrag om att bidra till goda medborgare behöver förstärkas genom ökade sociala resurser i skolan. Motionären menar att skolan bättre måste fostra och förbereda unga människor för livet som väntar, bland annat för att de ska kunna hantera stress och eventuella motgångar i livet.

Partistyrelsen instämmer med motionärens intentioner om att skolan bör ta ett utökat ansvar för elevers sociala och psykiska välbefinnande, bland annat genom stärkt elevhälsa och bättre studiemiljö.

Det är viktigt att skolan möter eleverna utifrån deras förutsättningar och behov för att kunna rusta dem för framtiden. En del i det är att säkerställa att lärarna ges tid att vara lärare och inte lägger onödig tid på administration och andra kringsysslor. Förutom att ta bort administration som inte förbättrar undervisningen har Centerpartiet föreslagit att det införs lärarassistenter. De ska både vara ett administrativt stöd men även kunna vara ett stöd i undervisningen och exempelvis möjliggöra arbete i mindre grupper. De ger eleverna ökat stöd i undervisningen och bidrar till en lugnare inlärningsmiljö.

Stress och krav är också bidragande faktorer till psykisk ohälsa. Partistyrelsen menar därför skolhuvudmännen ska ta ett utökat ansvar för elevers välmående bland annat genom att värdera upp elevhälsan och bygga ut den med fler skolsköterskor, kuratorer och psykologer men också genom att få fler kuratorer knytta till skolorna.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.40 Att Centerpartiet aktivt arbetar för att öka de sociala resurserna i skolan

5.41: Skola - religion

5.41.1 Att Centerpartiet ska verka för att ett etableringsstopp införs för fristående grundoch gymnasieskolor med konfessionell inriktning.

5.41.2 Att befintliga konfessionella skolor ska kontrolleras bättre av Skolverket.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill se ett förbud mot konfessionella friskolor. Det motiveras bland annat med att det kan leda till utanförskap och motverka jämlikhet mellan män och kvinnor.

Den stora majoriteten av Sveriges konfessionella skolor är kristna. Konfessionella skolor har en lång tradition av att bedriva utbildning i Sverige och har stöd i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna. Där ges föräldrarna rätt att försäkra sina barn en uppfostran och undervisning som överensstämmer med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse.

Den ordinarie skolans utbildning och undervisning ska vara icke-konfessionell. Det innebär att det inte får finnas religiösa inslag. Däremot är det tillåtet att inom ramen för religionsundervisningen besöka olika religiösa lokaler likt moské, kyrka eller synagoga. Det är även tillåtet att ha avslutning eller samling i kyrkan om tonvikten ligger på traditioner, högtidlighet och den gemensamma samvaron. Det får inte förekomma några religiösa inslag såsom bön, välsignelse eller trosbekännelse.

För konfessionella friskolor med en religiös inriktning är det tillåtet med religiösa inslag i utbildningen. Det kan då exempelvis handla om morgonbön, tackbön vid måltid eller religiösa symboler i skollokalerna. De religiösa inslagen ska vara frivilliga för eleverna och inte vara tvingande. I den ordinarie undervisningen får det inte förekomma några religiösa inslag, det får alltså bara ske i den övriga verksamheten skolan bedriver. Den svenska läroplanen och dess värdegrund ska gälla och all utbildning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Demokratiska värderingar ska genomsyra våra skolor och vi har förståelse för den oro som kan finnas. Men i grunden handlar det om att elever och föräldrar ska kunna välja den skola som passar just dem. Vi är därför positiva till det fria skolvalet. Den ökade konkurrensen har lett till att kvaliteten överlag har höjts i skolan.

Som en del av Januariavtalet ska det införas ett etableringsstop för fristående grund- och gymnasieskolor med konfessionell inriktning. Centerpartiets hållning är att alla huvudmän ska leva upp till styrdokumentet och visa goda resultat för att få bedriva skolverksamhet.

Precis som med andra kommunala och fristående skolor finns det konfessionella skolor som presterar på topp och de som har problem och underpresterar. Dåliga skolor kan vi aldrig acceptera, oavsett huvudman. Vid de tillfällen skolan brister i sin kvalité ska det leda till tydliga konsekvenser. Lagar och ordningar ska följas och är det allvarliga brister ska skolan stänga. För att försäkra sig om att huvudmännen, fristående så väl som kommunala lever upp till styrdokumentet bör skolor i större utsträckning än idag utsättas för oanmälda granskningar av Skolinspektionen. Vi måste vara tydliga med att skolan ska präglas av allas lika värde och vara en plats för inlärning och trygghet. Det är därför inte acceptabelt att dela upp flickor och pojkar i skolan om det inte är pedagogiskt motiverat.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.41

5.42: Hög åldersgränsen för CSN

5.42.1 att bidrags – och lånedelen beviljas för 40 veckor upp till året den studerande fyller 65 år.

5.42.2 att bidrags – och lånedelen beviljas för 20 veckor upp till året den studerande fyller 70 år.

Partistyrelsens yttrande:

För ett längre arbetsliv och ett livslångt lärande vill motionären att det blir möjligt att ta studiemedel högre upp i åldern.

Förslagen motionären lyfter ligger i linje med Centerpartiets politik. Ett längre arbetsliv och livslångt lärande förutsätter att fler får tillgång till studiemedel högre upp i åldrarna. Idag är möjligheten att få studiestöd begränsad till att omfatta maximalt sex år och redan vid 47 års ålder minskar antal veckor en person kan få studielån för. Efter 56 års ålder delas inget studiestöd ut alls. Det begränsar människors möjlighet att ställa om mitt i, eller senare i karriären och att komplettera sin utbildning. Vill man ställa om, men redan har tagit maximalt antal år av studiemedel, finns det dessutom en broms i systemet som gör att man inte får utbilda sig vidare.

Sverige behöver ett studiemedelssystem som ger bättre möjlighet att studera högre upp i åldrarna, vilket är en fråga som lyfts i programmet för ekonomi och arbetsmarknad. Det är inte meningen att personer ska överutbilda sig och ackumulera studieskulder som är omöjliga att återbetala, men det måste finnas möjlighet för fler att studera yrkesinriktade och kortare utbildningar med hjälp av studiestöd. Idag kan man enbart bli beviljad ett års extra studiemedel när man nått taket på 6 år, vilket inte är tillräckligt för att läsa en yrkesutbildning på två år eller ett masterprogram.

Tack vare Centerpartiet finns nu en höjning av åldersgränsen för studiemedel med i Januariavtalet, vilket kommer att möjliggöra för fler att ta studielån högre upp i åldern. Motionären föreslår emellertid även att bidragsdelen ska utökas för att möjliggöra för fler äldre att studera. Det svenska studiemedelssystemet är redan mycket generöst och Partistyrelsen är av åsikten att de förmånliga studielånen i sig borde generera till att fler äldre studerar vidare.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.42

5.43: Programmering och jobben i framtiden

5.43.1 Att Centern tar ledartröjan och påbörjar en grundlig genomgång och börjar med ett FramtidsHackaton på både grundskola och högre utbildningsorgan för Sverige's framtid.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Sverige ska bli bättre på att diskutera och lyfta framtidens utmaningar och möjligheter. Detta bör enligt motionären göras genom ett "Hackaton" på skolor och högskolor där programmerare kan ses och inspireras av varandra.

Att ta sig an framtidens utmaningar är politikens hela syfte. Emellertid är politiken bara en del i att driva utvecklingen framåt, den kan ge förutsättningarna men det är forskning, företagande och ideella krafter som driven den framåt. Partistyrelsen välkomnar initiativ som Hackaton men det är samtidigt inte den nationella politikens roll att styra ett sådant upplägg vilket motionären förespråkar. Det ingår inte heller i skolans uppdrag.

Partistämman avslag följande motioner:

5.43

5.44: Lagen om skolbibliotek

5.44.1 att det bör i skollagen framgå vad skolans skyldighet är att ge eleverna för att de ska nå målen och INTE att varje skola måste ha ett skolbibliotek.

5.44.2 att Centerpartiet utreder för och nackdelar med följande paragraf i skollagen (2010:800) kap 2 5.33§, samt verkar för en lagändring med fokus på syftet istället för på verktyget

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att skollagen ändras så att skolor inte ska behöva ha tillgång till bibliotek. Motionären menar att det kan vara svårt för mindre skolor och att det istället borde räkna med att visa att skolan på annat sätt kan ge eleverna det stöd som krävs för att nå målen.

Enligt skollagen ska alla elever ha tillgång till skolbibliotek. Det finns inga krav på skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller att det ska vara stationärt men det ska finnas skolbibliotek på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att använda det kontinuerligt som en del av undervisningen.

Mindre skolor behöver ges rättvisa förutsättningar, samtidigt får man inte kompromissa på kvalitén. Partistyrelsen menar att skolbiblioteket har en viktig roll i att stärka barn och ungas läsförståelse och är särskilt viktigt för barn från studieovana hem. Det fyller också en roll i att stärka barn- och ungas digitala kompetens. Vidare är biblioteken en viktig kunskapskälla för lärare och pedagoger. Att denna kompetens finns gratis, tillgänglig och öppen även för allmänheten är centralt. Partistyrelsen anser därför att tillgången till skolbibliotek är av stor betydelse och att Skollagen inte ska ändras.

Partistämman avslag följande motioner:

5.44

5.45: Skoldagen

5.45.1 att Centerpartiet verkar för att skolan under högstadiet och gymnasiet börjar senare på morgonen

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att elever på högstadiet och i gymnasiet ska börja senare på morgonen för att prestera bättre i skolan.

Goda sovvanor är viktiga för att elever ska kunna prestera på topp. Förutom att det finns ett eget ansvar gällande tonåringars sömnvanor, så som att lägga sig i rimlig tid, finns det studier som visar att elever som börjar sin skoldag senare på morgonen presterar och mår bättre. Varje huvudman har också möjlighet att senarelägga skoldagen om så önskas. Partistyrelsen anser emellertid att beslutet även fortsättningsvis ska ligga på huvudmannanivå och inte vara ett nationellt åläggande.

Partistämman avslag följande motioner:

5.45

5.46: Gruppstorlek

5.46.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar med att varje grupp av 12 individer har en designerad vuxen ledare

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att gruppstorlek om tolv elever per vuxen ledare ger de bästa förutsättningarna för lärande.

Det är viktigt att skapa de bästa förutsättningarna för lärande. De ger fler elever möjlighet att nå målen. Studier visar att elever i de yngre åldrarna lär sig bättre om gruppens storlek är mindre. Vad det gäller äldre elever går inte samma samband att se utan avgörande är istället lärarens ledarkunskaper. Vidare måste gruppen storlek utgå från elevernas förutsättningar och behov, partistyrelsen menar därför att det är en professionsfråga, inte en sak för den nationella politiken.

Partistyrelsen håller emellertid med motionären om att fler yrkesgrupper borde finnas i skolan. Centerpartiet har sedan tidigare förslag på att införa lärarassistenter. Genom att avlasta läraren så att denna kan fokusera på sitt undervisningsuppdrag och genom att möjliggöra undervisning i mindre grupper kan undervisningen bättre utgå från den enskilde elevens behov och förutsättningar.

Partistämman avslag följande motioner:

5.46

5.47: Skolhantering

5.47.1 att vi utreder när det är lämpligt att forcera en konvertering av en tydligt dysfunktionell kommunal skola till en statligt ägd friskola.

5.47.2 att vi utreder i vilka situationer det är lämpligt att ta ifrån kommuner rätten att bedriva skolverksamhet, samt under vilka former de ska kunna återfå den rätten.

5.47.3 att vi utreder vilka extra resurser, i termer av speciellt kunniga rektorer och lärare, som en nyligen konverterad skola behöver för att kunna komma på fötter.

5.47.4 att vi verkar för att skolverket ska kunna tvångskonvertera en dysfunktionell kommunal skola till en statlig friskola.

5.47.5 att vi verkar för att skolverket ska kunna förbjuda kommuner som tydligt missköter sig att bedriva kommunal skolverksamhet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att det finns kommuner som inte är kapabla att bedriva skolverksamhet. Motionären föreslår därför en rad med konsekvenser för de kommunala skolor som inte levererar acceptabel kvalitet.

Idag finns det såväl fristående som offentliga skolor som håller för låg kvalitet. Att komma tillrätta med dessa kvalitetsbrister är avgörande för skolan. Centerpartiet ser det som helt nödvändigt med högre och tydligare kvalitetskrav på alla huvudmän, oavsett regi, och har sedan tidigare flera beslut på området. De skolor, oavsett huvudman, som allvarligt bortser från kvaliteten i sin verksamhet och inte förmår att komma tillrätta med bristerna ska snabbare än idag stängas ned. Driften ska sedan kunna övertas av en utförare som kan visa att den har förutsättningarna att återgå till en hög kvalitet. För att säkerställa att elever inte drabbas ska verksamheten tillfälligt kunna drivas av aktuell tillsynsmyndighet tills det att annan huvudman är på plats. Kraven ska vara likvärdiga oavsett ägarförhållanden.

Partistyrelsen anser därför att Centerpartiets hållning även fortsättningsvis ska vara atthuvudmän som inte når upp till kvalitetsmålen och inte lyckas komma tillrätta med bristerna ska kunna stänga, oavsett huvudman.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för att de skolor, oavsett huvudman, som allvarligt bortser från kvaliteten i sin verksamhet och inte förmår att komma tillrätta med bristerna snabbare än idag ska stängas ned. Driften ska sedan kunna övertas av en utförare som kan visa att den har förutsättningarna att återgå till en hög kvalitet.

Partistämman avslog följande motioner:

5.47

5.48: Planeringstid

5.48.1 Jag föreslår partistämman besluta att var skola i landet ska ha en policy kring minst acceptabla faktisk planeringstid som tilldelas läraren.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp vikten av att lärarna ges tid att planera sin undervisning och att det idag ser olika ut beroende på huvudman. Att tid avsätts för plansering är viktigt för att garantera god undervisning.

Partistyrelsen delar motionärens syn, lärare måste ges tid till att planera sin undervisning. Vi måste kunna garantera eleverna kvalitet och kreativitet i skolan. En del i det är att frigöra tid för lärarna, bland annat genom att minska den administrativa börda som idag ligger på lärare och skolledare. Centerpartiet har därför tidigare föreslagit att lärarassistenter bör införas och att dokumentation som inte leder till att öka elevens lärande ska bort. Det är också viktigt att huvudmännen tar ett utökat ansvar för att minska lärarnas administration och ger lärarna goda förutsättningar att genomföra sin undervisning. Partistyrelsen anser därför att det borde vara rimligt att varje huvudman upprättar en policy kring lärarnas planeringstid.

Partistämman avslög följande motioner:

5.48

5.49: Språkundervisning för nyanlända barn i grundskolan

5.49.1 Att man det första halvåret som ett barn befinner sig i Sverige och i svensk skola, prioriterar träning i svenska.

5.49.2 Att man ser över hur man kan säkerställa en likvärdig och effektiv språkträning i svenska för alla nyanlända barn i för och grundskola, oavsett var i landet man bor.

5.49.3 Att man bygger upp ett system med sva-undervisning (svenska som andraspråk) på loven, ute i kommunerna.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om bättre och mer effektiv språkträning för barn och unga som kommit till Sverige för att motverka utanförskap.

Nyanlända barn måste få en bra start i svensk skola men många nyanlända elever klarar inte av att nå målen i skolan. Många har liten eller ingen skolerfarenhet och tillsammans med dåliga kunskaper i svenska blir det svårt för många att tillgodogöra sig undervisningen. För att kompensera för detta krävs en längre period av intensifierad skolgång med fokus på de mest betydande kunskaperna.

Bland de viktigaste av dessa är förmågan att läsa, skriva och tala svenska. Det är av största vikt att de nyanlända eleverna snabbt lär sig språket. För att möjliggöra detta har Centerpartiet sen tidigare förslag på att utöka antalet timmar med undervisning i svenska för dessa elever. Pedagogiken för snabbinläring av språk bör förstärkas genom att framgångsrika metoder i Sverige och internationellt dokumenteras och sprids.

Motionären lyfter även behovet av likvärdig språkträning samt möjlighet till svenska-undervisning på loven för att snabba på inlärningsprocessen. Partistyrelsen delar motionärens intentioner. För att säkerställa likvärdigheten och därmed kvalitén i undervisningen är det viktigt att det utförs nationellt utformade kartläggningar av elevers kunskaper. Att byta skola ska inte innebära att elever ges sämre förutsätter att nå målen. Det är också viktigt att alla elevers kunskapsprogressioner dokumenteras och åtföljs lika.

Vidare menar partistyrelsen, bör det för en kortare inlärningsperiod vara möjligt för elever med bristfälliga svenskkunskaper att studera svenska under loven.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.49.1 Att man det första halvåret som ett barn befinner sig i Sverige och i svensk skola, prioriterar träning i svenska.

5.49.2 Att man ser över hur man kan säkerställa en likvärdig och effektiv språkträning i svenska för alla nyanlända barn i för och grundskola, oavsett var i landet man bor.

5.49.3 Att man bygger upp ett system med sva-undervisning (svenska som andraspråk) på loven, ute i kommunerna.

5.50: Teknikgapet

5.50.1 ATT vi utreder vilka orter som ligger efter tekniskt, samt med hur många år.

5.50.2 ATT vi verkar för att spendera en utbildningsmiljard på att minska teknikgapet i företag, genom att utbilda personal i eftersläntrande regioner.

5.50.3 ATT vi verkar för att gymnasieelever ska uppmuntras av skolor och kommuner att lämna hemorten för att söka högre utbildning, så att småstäder kan dra nytta av utbildade hemvändare.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att vissa orter och regioner har hamnat på efterkälken på grund av att de inte haft kunskap om olika tekniska utvecklingar. Det måste enligt motionären bli möjligt att sprida modern teknik och göra den tillgänglig för fler företag så att alla regioner i landet ges möjlighet att konkurrera på lika villkor. I resonemanget lyfts även att det bör utredas vilka orter som ligger efter i utvecklingen samt vikten av att motivera unga att söka högre utbildning så att de sen kan återvända till hemorten med efterfrågad kompetens.

Tillväxt i hela landet och konkurrens på lika villkor är viktigt för Centerpartiet. I Sverige ska alla kunna leva och förverkliga sina drömmar, oavsett var man bor. Jobb ska finns i hela landet och därför är det viktigt att hjälpa jobbskapandet. Det handlar både om att minska regelkrånglet men även om att säkerställa kompetensförsörjningen.

En del i att säkra kompetensförsörjningen i hela landet är enligt partistyrelsen att förbättra utbildningsmöjligheterna. Förutom tillgång till högre utbildning är yrkes- och lärlingsutbildningar viktiga för tillväxten, inte minst för de små och medelstora företagen. Genom att öka tillgängligheten i hela landet, yrkeshögskoleutbildningarna behöver byggas ut ytterligare och gymnasiets yrkes- och lärlingsutbildningar utökas och breddas, kan kompetens och ny teknik spridas till fler regioner och företag. Samtidigt spelar företagen, de tilltänka

arbetsgivarna en viktig roll, de ska vara en drivande kraft i utvecklingen och genomförandet av utbildningen. På detta vis kan kompetens spridas och komma hela landet till godo. Möjligheten till distansutbildningar behöver också bli bättre. Var man bor i Sverige ska inte påverka möjligheter till att studera vidare. Det gagnar både individ och samhälle.

Partistyrelsen instämmer därmed i motionärens intentioner om att kunskap och kompetens behöver finnas i hela landet men menar att det inte är en sak för Centerpartiet att utreda den exakta omfattningen av vissa orters bristande kompetens.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för att kompetens och utbildning ska finnas tillgänglig i hela landet.

Partistämman avslog följande motioner:

5.50

5.51: Terminsindelning

5.51.1 Att en ändring till 3 terminer införs inom svensk grund och gymnasieskola.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill införa ett treterminssystem för att det enligt motionären skulle ge ett bättre pedagogisk upplägg. Undervisningstiden och antalet skoldagar fortsättningsvis vara detsamma.

Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att driva frågan om ett treterminssystem. Grunden till beslutet, förutom de skäl som motionären redan lyfter om att det kan finnas pedagogiska vinningar, är att svenska elever behöver mer tid i skolan. De svenska eleverna tillbringar i snitt kortare tid i skolan än elever i andra europeiska länder, detta samtidigt som kraven höjs. Att ge eleverna mer tid i skolan skulle kunna leda till att fler klarade målen och möjliggöra att andra delar som tidigare inte fått plats inom ramen för skolans ordinarie undervisning, så som utökad praktik och samarbete med arbetsmarknaden skulle kunna ges tid. Det skulle också kunna lätta på den stress som många elever känner över tidsbristen i skolan. Ytterligare leder det till att mindre skolarbete behöver genomföras hemma.

För att frigöra mer tid vill därför partistyrelsen att det görs en översyn av grundskolans och gymnasiets terminer.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.51

5.52: Vetenskapsförnekelse

5.52.1 att verka för ökad forskning om vetenskapsförnekelse

5.52.2 att i medlemstidningen informera om varför växthusgaser värmer upp jorden och att människor ökar mängden

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Centerpartiet aktivt ska arbeta för mer forskning om vetenskapsförnekelse och att partiet ska sprida kunskap om växthuseffekter och dess påverkan på klimatet genom medlemstidningen. Enligt motionären är den tilltagande vetenskapsförnekelsen ett demokratihot och Centerpartiet måste agera.

Partistyrelsen instämmer med motionären, klimatfrågan är en av vår tids största utmaningar. Hur vi hanterar frågan i dag är avgörande för vår framtid. Orsakerna och effekterna av klimatförändringarna är globala, och för att hindra den globala medeltemperaturen från att stiga till oacceptabla nivåer behöver vi verka på alla politiska nivåer, globalt, i EU, nationellt och kommunalt. Samtidigt ser vi många som fortsätter att ifrågasätta människans påverkan på klimatet. Partistyrelsen instämmer därmed i motionärens intentioner. Det är av vikt att skapa rätt förutsättningar för forskning och innovation för ökad kunskap om miljö och klimat och hur vi kan minska vår klimatpåverkan. På Chalmers bedrivs också forskning om klimatförnekelse som är ledande.

En annan del i att öka kunskapen om klimatpåverkan är enligt partistyrelsen att tidigt i skolan arbeta källkritiskt. I en tid då sanningar allt oftare ifrågasätts och tyckande blir vedertagna sanningar har skolan en viktig roll att fylla. Elever måste utveckla sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden samt inse konsekvenserna av olika alternativ. Detta är också något som understryks i läroplanen. Trots detta har Skolverket, i sin granskning kunna konstaterat att det finns brister i undervisning av källkritik. Det är därför viktigt att se till att läroplanen följs och att Skolverket bistår lärare och skolledare med stöd.

Partistyrelsen anser däremot inte att medlemstidningen ska ha som ansvar att informera och sprida kunskap om växthuseffekten. Det är inte tidningens uppdrag utan den har som syfte att lyfta Centerpartiets arbete och politik.

Partistämman avslag följande motioner:

5.52

5.53: YH-utbildning

5.53.1 Att Centerpartiet verkar för att utbildningsmöjligheterna tex via yrkeshögskola får en närmare koppling till behoven lokalt och efterfrågan lokalt och regionalt. Det är också viktigt att landsbygdsperspektivet beaktas och människors möjlighet till utbildning i hela landet

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om utbildning i hela landet och behovet att närmare koppla utbildning till de lokala och regionala behoven.

Tillgång till utbildning av god kvalitet i hela landet ökar människors möjligheter till jobb och trygghet, samtidigt som det gynnar näringslivet och vår gemensamma välfärd. Förutom tillgång till högre utbildning är yrkes- och lärlingsutbildning viktig för tillväxten, inte minst för de små och medelstora företagen. Genom att öka tillgängligheten i hela landet, bland annat genom att yrkeshögskoleutbildningarna byggs ut ytterligare och genom att den geografiska spridningen ses över med utgångspunkt i att utbildningar bör placeras där de har en god möjlighet att samarbeta med det lokala näringslivet. Samtidigt spelar företagen, de

tilltänka arbetsgivarna en viktig roll, de ska vara en drivande kraft i utvecklingen och genomförandet av utbildningen. På detta vis skapas en samverkan mellan utbildning och de lokala behoven. Möjligheten till distansutbildningar behöver också bli bättre. Var du bor i Sverige ska inte påverka dina möjligheter till att studera vidare. Det gagnar både individ och samhälle.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.53 Att Centerpartiet verkar för att utbildningsmöjligheterna tex via yrkeshögskola får en närmare koppling till behoven lokalt och efterfrågan lokalt och regionalt. Det är också viktigt att landsbygdsperspektivet beaktas och människors möjlighet till utbildning i hela landet

5.54: NPF-säkra skolan

5.54.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att alla skolor ska NPF-säkras

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill skapa en inkluderande skolmiljö för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Motionären menar att en NPF-säkran även skulle gynna övriga elever och att det skulle leda till en skola som bättre passar alla elevers behov.

Det är viktigt att skapa inkluderande miljöer för att fler elever ska kunna nå målen i skolan. Skollagen är tydlig, alla elever i behov av särskilt stöd ska få det och huvudmannen ska fördela resurser efter behov. Huvudmän ska anpassa undervisningen så att den passar elevernas förutsättningar och behov. Olika undervisningsmetoder ska också vila på evidens och beprövad erfarenhet. Samtidigt ser förutsättningarna olika ut på olika skolor. Genom att följa lagen och se till varje enskild elev kan man forma verksamheten efter den egna skolans förutsättningar. Partistyrelsen menar därför att en kombination av tydliga styrdokument, en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och en undervisning som bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet ger en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet ska verka för tydliga styrdokument samt en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete för en skola som bättre kan anpassas efter elevens förutsättningar.

Partistämman avslog följande motioner:

5.54

5.55: Skolbyte

5.55.1 Att rätten att byta skola mitt under ett pågående läsår ses över, för att begränsa byten och strömvhopp som leder till svårigheter att bedriva en stabil skola av hög kvalitet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp frågan om skolpeng och de problem som uppkommer när elever byter skola mitt i terminen, bland annat svårighet att budgetera för skolans verksamhet men även att det kan leda till stora elevavhopp.

För att värna elevernas, föräldrarnas och lärarnas valmöjligheter är det fria skolvalet och skolpengen helt avgörande men det tillkommer vissa problem. Precis som motionären lyfter så försvinner skolpengen direkt, utan efterdröjning, när en elev väljer att byta skola. Förutom att många byten gör det svårt för lärarna att bedriva sammanhållen undervisning till utlovad kvalitet får skolan det svårt att ekonomiskt planera sin verksamhet. Partistyrelsen ser därför behovet av att se över rätten att byta skola mitt under läsåret men även ett behov av att skapa en tröghet i skolpoängssystemet så att pengarna inte försvinner på dagen då en elev byter skola.

Partistämman beslutade:

Att rätten att byta skola mitt under ett pågående läsår ses över och att möjligheten att skapa en tröghet i skolpengssystemet undersöks i syfte att ge skolor bättre möjlighet att bedriva en långsiktig stabil skola av hög kvalitet.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.55.1

5.56, 5.57: Pojkar i skolan

5.56.1 att genus i lärarutbildningen även tittar på pojkarnas situation.

5.56.2 att i lärarutbildningen arbetar med genus och förväntningar i större utsträckning med inriktning på pojkarnas behov.

5.56.3 att skolpersonal utbildas i sitt förhållningssätt.

5.57.1 att regering och riksdag ser över nuvarande skolsystem ur motionärens intentioner. [Motionären menar att det finns både biologiska och kulturella skillnader mellan könen. Dagens kunskapsskola premierar flickor samtidigt som den missgynnar pojkar som enligt motionären inte har samma verbala och sociala förmåga som flickor.]

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna för ett resonemang om att skolan bättre behöver anpassas för pojkar. Motionärerna anser att pojkar är skolans stora förlorare då skolan är bättre anpassad för flickor, bland annat för att de har en större social och verbal förmåga och för att pojkar har ett stort rörelsebehov, vilket inte premieras i skolan.

Pojkar hamnar efter i skolan i större utsträckning än flickor gör. I skolan reproduceras de normer som ligger till grund för samhällets ojämlikhet. Flera faktorer spelar roll för pojkars sjunkande skolresultat. Samtidigt menar Partistyrelsen att fokus inte bara kan vara på att förbättra pojkars förutsättningar utan det krävs ett helhetsperspektiv på eleven och skolsystemet för att hitta likvärdiga och hållbara lösningar för både pojkar och flickor. DEJA

(Delegationen för jämställdhet i skolan, SOU:2009) visade redan 2009 att pojkar halkar efter i skolan på grund av gruppträck och genusnormerna för manlighet som gör att det inte anses tufft att plugga. De som kliver utanför antipluggnormen straffas därefter. För flickorna visar sig stressjukdomar och självskadebeteenden ha eskalerat i takt den med ökande betygssjakten.

Partistyrelsen instämmer därför delvis med motionären, pojkar behöver ges förutsättningar att nå målen i skolan, men det är minst lika viktigt att se till flickors behov. Lärarutbildningens arbete med genus bör därför även fortsättningsvis utgå från både flickor och pojkars situation. Vidare menar partistyrelsen att undervisningen ska utgå från den enskilda elevens förutsättningar. Läraren ska fånga upp elevers styrkor och se deras potential, oavsett kön.

Partistämman avslag följande motioner:

5.56

5.57

5.58: Reell kunskap

5.58.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att kriminalisera all ickereell kunskap som förmedlas till barn, unga och unga vuxna

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att barn och unga utsätts för felaktig information vilket leder till psykisk ohälsa och förhöjd risk för missbruk.

Att få redskap och förhållningssätt för att kunna orientera sig i en komplex och snabbt föränderlig värld med stort informationsflöde är en förutsättning för ett välfungerande demokratiskt samhälle. Dessvärre är det allt oftare sanningar ifrågasätts och tyckande blir vedertagna sanningar. Skolan har här en stor och viktig roll att fylla. Elever måste utveckla sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden samt inse konsekvenserna av olika alternativ. Partistyrelsen ser också behov av att i större utsträckning än idag kvalitetssäkra läromedel. Emellertid går det inte, och är heller inte önskvärt enligt partistyrelsen, att kriminalisera osanningar med hänsyn till yttrandefriheten.

Partistämman avslag följande motioner:

5.58

5.59: Regionalisering av gymnasieskolan

5.59.1 Att ansvaret för gymnasieskolan regionaliseras.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att gymnasieskolan regionaliseras för säkra kvalitén och likvärdigheten i utbildningen. Det finns idag flera samverkansmodeller mellan kommuner men allt för många små kommuner står själva med ansvaret och därmed kostnaden att bedriva

gymnasieutbildning. En regionalisering skulle enligt motionären inte bara stärka likvärdigheten utan även skapa en bättre matchning mot arbetsmarknaden.

Det fria skolvalet har ökat utbudet, stärkt kvalitén och gjort att fler kan välja skola oberoende av vad deras föräldrar tjänar eller har för utbildningsbakgrund. Till gymnasiet är det en hög andel elever, jämfört med grundskolan, som aktivt väljer skola. Ungefär hälften av eleverna väljer en gymnasieskola bortom den egna kommungränsen.

Varje kommun bestämmer själv nivån på skolpengen. Ersättningen för elever från olika kommuner på olika program kan därför skilja sig drastiskt, vilket försvårar för skolor att planera och bedriva sin verksamhet. Många kommuner känner sig också tvungna att erbjuda ett stort utbud av gymnasieprogram vilket kan resultera i halvfulla utbildningar och en kommunbudget som inte går ihop. Det finns idag flera samverkansmodeller mellan kommuner men allt för många små kommuner står själva med ansvaret och därmed kostnaden att bedriva gymnasieutbildning.

Samtidigt har gymnasieskolan idag en regional logik. Det finns därför stora behov av ökad samverkan kring den. Detta behov av samverkan tyder på att det skulle kunna finnas en potential att höja kvalitén och förbättra kostnadseffektiviteten inom gymnasieskolan genom att flytta ansvaret för den till en regional nivå. De gymnasiala utbildningarna skulle då även bättre kunna svara till den regionala arbetsmarknadens efterfrågan. Det bör därför utredas om ansvaret för gymnasieskolan och ansvaret för att sätta nivån på skolpengen inom gymnasieskolan bör flyttas till en regional nivå.

Frågan behandlas i stämmoprogrammet om utbildning.

Partistämman beslutade:

Att metoder för att underlätta och öka samarbetet mellan kommunerna bör undersökas.

Partistämman avslog följande motioner:

5.59

5.60: God lärandemiljö

5.60.1 Centerpartiet ska arbeta för att stärka lärarnas möjligheter och rättigheter att avvisa elever ur klassrum som stör lärandemiljön

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill öka lärarnas möjlighet att avvisa elever som stör studieron i klassrummet för att på så vis förbättra lärandemiljön.

Enligt Skollagen ska alla elever vara tillförsäkrade en skolmiljö som präglas av trygghet och en demokratisk värdegrund. För att elever ska kunna lära och nå kunskapsmålen måste de ges rätt förutsättningar. Förutom bra lärare är det grundläggande att alla elever känner trygghet och studiero. Centerpartiet har också sedan tidigare beslut på att det lättare ska gå att flytta elever som allvarligt stör studieron eller tryggheten för övriga elever. Oavsett huvudman ska

eleven kunna få hemstudier om hen inte kan flytta till en närliggande skola. Studiero och trygghet i skolan är också en del av Januariavtalet.

Angående motionärens förslag om att stärka lärarnas möjlighet och rättighet att avvisa elever ur klassrummet som stör lärmiljön så har läraren redan den rättigheten. En lärare får under vissa förutsättningar visa ut en elev från undervisningslokalen för resten av lektionen om eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt och inte slutar med det när läraren säger till. Det kan till exempel vara att eleven uppträder stökigt och stör ordningen. Partistyrelsen anser därför att regleringen i styrdokumenterna är tillräckliga och att ingen ändring är nödvändig. Däremot är det viktigt att skolan arbetar med de sanktionsmöjligheter som finns och att skolledningen stöttar lärarna i deras ledarroll. I Partistyrelsens förslag till utbildningsprogram lyfts flera förslag vilka syftar till att stärka tryggheten och studieron i skolan.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.60

5.61: Digitalisering av skolan

5.61.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att digitaliseringen av skolan genomförs unisont och att det ses som övriga läromedel och vad som ska finnas i skolan

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att det sker en digitalisering av skolan för att stärka det pedagogiska arbetet, vilket är av vinning för både elever och lärare enligt motionären.

Partistyrelsen, liksom motionären, menar att en skola som ligger i framkant och som ser till varje enskild elevs behov måste dra nytta av den moderna tekniken. Målet är att det digitala perspektivet ska inkluderas i alla delar av utbildningsväsendet. Digitala hjälpmedel i klassrummet höjer skolresultatet när de används rätt. Studier visar att elever med de rätta digitala hjälpmedlen fortare kan lära sig att läsa och skriva och kan vara till nytta för personer med inlärningssvårigheter. Det digitala lärandet måste bli en naturlig del av elevers undervisning. Många kommuner och andra huvudmän har varit bra på att köpa in datorer och annan utrustning men den digitala pedagogiken har inte alltid följt med. Centerpartiet har därför sedan tidigare beslutat på en tydlig och långsiktig satsning på ett nationellt digitalt lärarlyft och att lärarutbildningarna ska ta in det digitala perspektivet i alla relevanta ämnen.

Det finns även en brist på digitala läromedel och Skolverket bör därför undersöka förutsättningarna för att öka tillgången till digitala läromedel. En ökad tillgång till kvalitativa digitala läromedel skulle inte bara stärka den pedagogiska inlärningsprocessen i klassrummet utan även möjliggöra för distansundervisning. Digitala läromedel skulle kunna vara ett komplement till den lärarledda undervisningen som nyanlända elever får och på så vis intensifiera deras utbildning den första tiden. Här kan ett nära samarbete med läromedelsföretag och digitala spjutspetsföretag vara en styrka.

Partistyrelsen delar motionärens syn. Samtidigt menar vi att digitaliseringen av skolan inte får gå för fort eller vara ogenomtänkt. Ny teknik och nya metoder ska alltid bygga på forskning och beprövad erfarenhet.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för att det digitala perspektivet inkluderas i alla delar av utbildningsväsendet och att det bygger på forskning och beprövad erfarenhet.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.61

5.62: Yrkesutbildning

5.62.1 att regering och riksdag ger gymnasiets yrkesprogram lika hög status som de teoretiska programmen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Centerpartiet arbetar för att stärka statusen på gymnasiets yrkesprogram.

Yrkes- och lärlingsutbildning är viktig för tillväxten, inte minst för de små och medelstora företagen. Bristen på kompetens är oroväckande och Centerpartiet har sedan tidigare flera beslut på hur yrkesutbildningarna ska bli mer attraktiva för att locka fler sökande. Förutom att fortsätta arbetet med att stärka och öka yrkesutbildningarnas attraktionskraft behöver branscherna ta ett utökat ansvar för att attrahera fler, både unga som ska välja program på gymnasiet men också äldre som vill byta yrkesbana.

Centerpartiet instämmer därför i motionärens resonemang och kommer fortsätta sitt arbete med att stärka yrkesutbildningarnas status och attraktionskraft.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.62

5.63: Skoluniform i grundskolan

5.63.1 att Centerpartiet verkar för att skoluniform införs i grundskolan

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill införa skoluniform för elever på grundskolan. På så vis stärks den grundläggande tanken i svensk skola om att utbildning ska ges på lika villkor.

Svenska skola ska vara kvalitativ, likvärdig och gratis. Var du bor eller din socioekonomiska bakgrund ska inte spela någon roll, alla har rätt till bra skola. Partistyrelsen instämmer i motionärernas resonemang att kläder är ett tydligt statusattribut och att det kan vara svårt när föräldrarna inte har råd med dyra märkesjeans. Samtidigt är viktigt att värna elevers rätt att uttrycka sig själva, det personliga attributet. Partistyrelsen tror istället att frågan om utanförskap och utsatthet bör angripas genom tydliga ledarroller i form av lärare och andra vuxen skolpersonal som, enligt läroplanen och andra styrmedel, ska säkerställa en öppen och inkluderande skolmiljö.

Partistämman avslog följande motioner:

5.63

5.64: Behörighet till högskolan

5.64.1 Att Centerpartiet verkar för att det ska vara möjligt att läsa in behörighet till en högskoleutbildning parallellt med högskolestudier.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att det ska vara möjligt att parallellt med sina högskolestudier läsa in behörighet. Detta för att förkorta studietiden och för fler i arbete.

Behörighet till en särskild högskoleutbildning bestäms utifrån att det är kunskaper som krävs för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Studenten behöver därför redan vid utbildningens start ha den förkunskapen. Vidare går det inte att garantera att studenten, parallellt med högskolestudierna lyckas nå målen för behörighet. Det går också att från sista ansökningsdagen till högskolan läsa in kurser för att komplettera betyg, de ska emellertid vara inrapporterade i god tid före terminsstart. Partistyrelsen anser därför att blivande studenter även fortsättningsvis ska ha den behörighet som krävs när högskoleutbildningen startar.

Partistämman avslog följande motioner:

5.64

5.65: Introspektion

5.65.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar med att införa obligatorisk introspektion för all skolpersonal

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att det bör införas obligatorisk introspektion för all skolpersonal för att stärka den undersökande ansatsen i ledarskapet. Detta för ett bättre ledarskap i klassrummet.

Läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevens framgång i klassrummet. Det är därför viktigt med en lärarutbildning av högsta kvalitet och möjlighet till kompetensutveckling genom hela yrkeslivet för lärare. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att lärarutbildningen ska ses över, den ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet och bestå av mer praktik, och att det ska införas en kompetensutvecklingsgaranti för lärare och skolledare.

Partistyrelsen menar att det emellertid inte en sak för politiken att bestämma vilka metoder som är bäst, det är upp till professionen. Partistyrelsen anser därför inte att Centerpartiet bör ta beslut om introspektion för skolans personal.

Partistämman avslog följande motioner:

5.65

5.66: Alternativ till begreppet utbildning

5.66.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för en förändring av ordet utbildning till inbildning

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Centerpartiet ska använda sig av inbildning när man syftar på begreppet bildning då bildning snarare kommer inifrån än utifrån.

Partistyrelsen är av meningen att det är innebörden av begreppet som är centralt för politiken, och inte ordet som sådant. Vidare anser partistyrelsen att begreppet utbildning är vedertaget och att det inte finns någon anledning att ändra begreppet. Däremot menar partistyrelsen att det finns ett behov av att utveckla Centerpartiets utbildningspolitik och därför föreslår partistyrelsen ett nytt stämmoprogram om utbildning till partistämman.

Partistämman avslag följande motioner:

5.66

5.67: Förstatligande av skolan

5.67.1 att ett förstatligande av skolan varken är en önskvärd eller acceptabel utveckling.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Centerpartiet är tydligt med att förstatligande av skolan inte är vägen framåt.

Partistyrelsen menar att Centerpartiet har fortsatt driva en tydlig politik gällande skolans huvudmannaskap: det ska fortsatt vara kommunalt. Vi menar att en omfattande centralisering av skolan inte är lösningen på skolans utmaningar. I stället behövs en kombination av tydliga styrdokument, en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och ett stort eget ansvar för professionen. Det kan ge en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

Partistyrelsen anser att det behövs en fortsatt diskussion om hur skolan kan förbättras, bland annat hur vi kan öka likvärdigheten och hjälpa små kommuner som har svårt att erbjuda en bra utbildning i hela kommunen. Det kunskapsunderlag som ska tas fram inom ramen för Januariavtalet skulle kunna bidra till detta. Partistyrelsen delar dock helt motionärens åsikt i fråga om huvudmannaskap, skolan ska inte förstatligas.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för att kommunerna fortsatt ska ha ansvar för grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildningen. En kombination av tydliga styrdokument, en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och ett stort eget ansvar för professionen ska ge en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.67

5.68: Vuxpeng

5.68.1 att utredningen om en SFI-peng som enligt JA ska tillsättas 2020 får utökade direktiv för att även utreda införandet av en vuxpeng inom hela vuxenutbildningen

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att vuxpeng likt SFI-peng ska utredas inom ramen för Januariavtalet. För att möta behovet på en föränderlig arbetsmarknad och få människor långt ifrån arbete att läsa kompletterande gymnasiestudier eller korta yrkesutbildningar, behöver både SFI-peng vuxpeng införas.

Modellen med en SFI-peng är en viktig reform för att nyanlända snabbare ska lära sig språket och komma i arbete. Det är något Centerpartiet drivit länge och som nu ska utredas.

Införandet av vuxpeng är en annan viktig reform som Centerpartiet drivit under längre tid. En sådan peng är viktig för att höja kvalitén och öka bredden inom vuxenutbildningen, vilket är nödvändigt för att kunna möta nya grupper av människor utan svensk gymnasiekompetens som försöker ta sig in på arbetsmarknaden.

Genom att inkludera hela vuxenutbildningen och även utreda möjligheten till vuxpeng kan synergieffekter uppstå. Det är därför, likt motionären påtalar, viktigt med ett helhetsgrepp om vuxenutbildningen inklusive SFI. Det är först då vi på allvar kan möta de förändrade behoven med en bredd av målgrupper och en arbetsmarknad i ständig rörelse. Centerpartiet kommer fortsatt verka för både SFI- och vuxpeng.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.68

5.69: Ändring i utbildningssystem

5.69.1 Ge kunniga läraren med höga kunskaper till studenter

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill öka intresset för högre studier.

För att fler ska ta sig vidare till högre utbildning är det viktigt med en grund- och gymnasieskola som ger varje elev de bästa förutsättningarna att lyckas. Nyckeln till framgång är kompetenta lärare. Vi behöver därför fortsätta arbeta för att öka läraryrkets attraktivitet med karriärtjänster, kompetensutvecklingsgaranti, mindre administration och införandet av lärarassistenter. Vidare behöver lärarutbildningen ses över.

Studie- och yrkesvägledning har också en viktig roll i att få fler att vidareutbilda sig efter gymnasiet. De bör därför i högre grad vara en länk mellan skola och arbetsliv. Studie- och

yrkesvägledarna ska inte bara hjälpa elever att välja språk och gymnasieskola utan vara integrerade i hela skolans verksamhet.

Partistyrelsen instämmer därmed i motionärens intentioner. Centerpartiet behöver fortsätta arbeta för att fler ska ta sig vidare till högre studier. Samtidigt är det viktigt att det finns fler vägar till arbete, det behöver inte alltid vara genom en akademisk examen. Tvärtom, idag lider Sverige stor brist på yrkesrelaterad kompetens vilket gör Centerpartiets arbete för fler studenter på ykesutbildningar, både på gymnasialnivå men även eftergymnasialnivå viktigt.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.69

5.70, 5.71: Skolmaterial

5.70.1 Att det i skollagen ska förtydligas att all undervisning ska vara politiskt balanserad och att det ska framgå om ett läromedel är politiskt vinklat.

5.70.2 Att former för rapportering av eventuella tveksamheter utvecklas, så att elever, lärare och skolledning kan säkerställa att detta efterlevs.

5.71.1 att det tas fram en lista på påståenden som inte ska få förekomma i skolböcker på grundskolan eller gymnasiet

5.71.2 att ovanstående påståenden infogas i den listan, förutsatt att den faktagranskning som arbetsgruppen som tar fram listan, måste göra, kommer fram till att dessa påståenden är falska.

Partistyrelsens yttrande:

Enligt styrdokumentet ska skolan iaktta saklighet och opartiskhet. I läroplanen framförs att skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana. Undervisningen ska vara saklig och allsidig.

Alla som verkar i skolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och i läroplanen, bland annat den demokratiska värdegrunden och klart ta avstånd från det som strider mot dem.

Saklighet och opartiskhet är därmed redan idag en grundläggande del av skolans uppdrag, liksom att eleverna ska lära sig källkritik. Partistyrelsen ser därför inget behov av att förtydliga detta ytterligare.

En viktig del i att säkerställa saklighet och opartiskhet i undervisningen är läromedel av god kvalitet som följer läroplanen. Utbildningsmaterial som innehåller sakfel och som har dåligt underbyggda påståenden är inte acceptabelt. Idag ligger det på huvudmännen samt professionen att säkerställa att elever har tillgång till adekvata och professionellt producerade läromedel. Tyvärr blir det i praktiken oftast upp till den enskilda läraren att göra

granskningen, vilket är både tidskrävande och dåligt för likvärdigheten. Bra läromedel är en central del av en god undervisning och de läromedel som används ska spegla läroplanen och vara av hög kvalitet. Dagens system klarar inte av det. Partistyrelsen vill därför se över möjligheten att införa en centralt samordnad granskning av läromedel där läromedel granskas utifrån dess kvalitet och i vilken mån de speglar läroplanen. Detta ska göras i samverkan med professionen. Partistyrelsen lyfter frågan i deras förslag till utbildningsprogram.

Partistämman avslag följande motioner:

5.70

5.71

5.72: En individualiserad utbildning

5.72.1 Att Centerpartiet verkar för att avskaffa skolplikten till förmån för läroplikt.

5.72.2 Att Centerpartiet tar ställning emot ordningsomdömen

5.72.3 Att Centerpartiet verkar för att stärka elevers möjligheter att överklaga betyg.

5.72.4 Att Centerpartiet verkar för att alla gymnasieelever ska ha möjlighet att välja UF-företagande i gymnasieskolan.

5.72.5 Att Centerpartiet verkar för att varje elev sammanlagt under sin högstadietid ska ha rätt till 2 timmars konsultation och 4 timmar under sin gymnasietid.

5.72.6 Att Centerpartiet verkar för att varje gymnasieklass ska garanteras schemalagd tid för "utbildningsval och om arbetsmarknad" en gång per läsår.

5.72.7 Att Centerpartiet verkar för att ytterligare se över och justera konverteringen av betygen från programmet International Baccalaureate (IB) programmet till det svenska meritvärdessystemet.

Partistyrelsens yttrande:

Svensk skola har, jämfört med andra länder genomgått stora reformer de senaste åren. I januariavtalet finns också reformer som de närmaste åren ska genomföras i syfte att stärka elevers möjlighet till en god och likvärdig utbildning. De är nödvändiga men vi behöver även ge skolan tid att invänta effekterna av de senaste årens reformer. Vidare menar partistyrelsen att skolan redan idag ska utgå från den enskilde eleven och dennes förutsättningar och genom den individuella studieplanen, vilket motionären lyfter, görs detta. Däremot är upplägget på den pedagogiska verksamheten en fråga för professionen, inte för politiken. Partistyrelsen anser det därför inte motiverat att avskaffa skolplikten till förmån för läroplikten.

Genom att införa ett ordningsomdöme ges skolor en möjlighet att ge elever på högstadiet och gymnasiet en bilaga i terminsbetyget. Det är inte ett betyg och ingår därför inte heller i slutbetyget. Enligt partistyrelsen är omdömet bra för att skolan ska kunna ge stöd till elever och föräldrar. Det löser inte problemen med ordning och studiero, men kan vara ett verktyg bland många. Centerpartiet driver bland annat på för att stärka möjligheten att flytta elever som stör studieron, få fler vuxna i skolan med till exempel fler lärarassistenter och ökat fokus på stärkt elevhälsa.

Samtidigt menar partistyrelsen att det inte får leda till mer pappersarbete för lärarna, de ska fokusera på undervisningen. Vidare bör försöket med ordningsomdömen testas och utvärderas innan det införs i större skala. Det bör inte heller vara tvingande för skolor att införa ordningsomdöme.

Att utöka och göra det möjligt för fler elever att ta del av ung företagsverksamhet ligger i linje med Centerpartiets politik. Alla barn och ungdomar bör få en chans att lära sig vad entreprenörskap och företagsamhet innebär. Många, bland annat elever från estet- och yrkesprogrammen kommer under sitt yrkesverksamma liv driva eget företag. Trots det är det allt för få som ges möjligheten att driva UF-företag. Forskning visar också att det är 80 procent större chans att kvinnor som deltagit i ung företagsamhet startar ett aktiebolag än kvinnor utan den bakgrunden. Partistyrelsen tycker därför att det är viktigt att fler ges grundläggande kunskap i företagsamhet genom exempelvis projekt likt Ung Företagsverksamhet.

Kontakterna med arbetslivet är viktiga för att eleven ska kunna göra väl underbyggda val. Perspektiv som anknyter till arbetslivet ska ingå i all verksamhet i skolan under skolans alla år. Vad vi ser är att läroplanen inte uppfylls, allt för många elever ångrar sina val och missmatchen på arbetsmarknaden är bland de största i OECD. Skolinspektionen pekar också på stora brister i skolornas studie- och yrkesvägledning. Studier visar att de yngre barnens undervisning i högre grad innehåller studie- och yrkesorienterande inslag, men att detta avtar i de högre årskurserna. Här fyller studie- och yrkesvägledningen en stor och viktig roll. Den bör i högre grad vara en länk mellan skola och arbetsliv. Studie- och yrkesvägledarna ska inte bara hjälpa elever att välja språk och gymnasieskola utan vara integrerade i hela skolans verksamhet. Alla elever ska vara garanterade en kvalitativ studie- och yrkesvägledning.

Partistyrelsen vill dock inte se ett nationellt påbud om ett visst antal timmar varje elev ska ha rätt till, istället ska skolan ges förutsättningar att leva upp till kraven i styrdokumentet. Det finns också en risk att förslaget blir ett tak med fokus på antalet timmar, inte på kvalitén i studie- och yrkesvägledningen. Huvudmännen behöver kunna forma verksamheten efter just deras behov i syfte att nå måluppfyllelse. Samtidigt är det viktigt att huvudmännens arbete följs upp bättre. Alla elever har rätt till en bra studie- och yrkesvägledning.

Att sätta betyg är ett myndighetsutövande och rättssäkra betyg är viktiga för legitimiteten i betygssystemet. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att elever ska kunna överklaga sina betyg. Partistyrelsen anser dock att det finns skäl till att ompröva det tidigare ställningstagandet.

Anledningarna är flera. Förutom att det finns en risk att överklagandena skulle grunda sig i missnöje utan skälig grund kommer det att leda till betydligt mer administration för lärarna. Allt som eleverna gör i undervisningssituationer måste dokumenteras för att läraren ska kunna visa att betyget har skälig grund. Det innebär att läraren, förutom att dokumentera muntliga och skriftliga examinationer även måste dokumentera vad eleverna säger och gör i klassrummet som har grund i betygsättningen. För en lärare med ansvar för exempelvis 5.61 elever innebär detta en stor dokumentationsbörda. En risk är också att lärarna utökar antalet skriftliga examinationer på bekostnad av muntliga för att ha på fötter om någon elev skulle överklaga. Det skulle missgynna elever som har svårt att prestera vid skriftliga examinationstillfällen.

Partistyrelsen anser istället att rättssäkerheten behöver stärkas vid betygssättningen, bland annat genom att digitalisera och rätta de nationella proven externt och genom att tydligare koppla betyget till resultatet på de nationella proven.

Utöver detta finns det redan idag möjlighet att höja sina betyg, genom att läsa upp dem och därefter examineras. Det kräver en egen insats av eleverna. Det finns således redan idag en möjlighet för elever att höja sina betyg, vilket då kräver att man bevisar sin kompetens och sina färdigheter.

Motionären lyfter frågan om att elever med en IB-examen inte konkurrerar på lika villkor i antagningen till svenska högskolor och universitet. Partistyrelsen instämmer med motionären, utländska betyg får inte missgynnas. Det är viktigt att sökande med svenska och utländska betyg kan konkurrera på likvärdiga villkor. Emellertid har UHR nu gjort en revidering av föreskrifterna för utländska betyg i syfte att skapa lika villkor. Det ger i sin tur något gynnsammare förutsättningar för elever med IB-examen inför kommande antagningar till högskoleutbildning.

Partistämman beslutade:

Att betyg inte ska kunna överklagas av elever i grund- och gymnasieskolan.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

5.72.2 Att Centerpartiet tar ställning emot ordningsomdömen

5.72.4 Att Centerpartiet verkar för att alla gymnasieelever ska ha möjlighet att välja UF-företagande i gymnasieskolan.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

5.72.6

5.72.7

Partistämman avslog följande motioner:

5.72.1

5.72.3

5.72.5